

ÅRSMELDING 2013

NATIONAL
THEATRET

DET ER I OSS,
I DEG OG I MEG, AT
TEATRET
SKAPES. PÅ NY OG PÅ NY.
HVER KVELD

1899

1. september 1899
Byens naturlige storstue, Nationaltheatret, åpner etter en byggprosess som varte i over 20 år.

5. mai 1910
Theodor Roosevelt holder sitt nobelforedrag på Nationaltheatret. Han vant prisen i 1910 etter at han hadde gått av som amerikansk president i 1909.

1899 – 1919

Teatret spiller regelmessig operaforestillinger under Johan Halvorsens musikalske ledelse. Orkesteret talte 43 musikere. Siste forestilling var *Madame Butterfly*.

9. april 1940
9. april 1940 okkuperer tyske soldater Norge og marsjerer forbi Nationaltheatret. To dager etter var teatret omgjort til kaserner for Hitlers tropper.

1947

Dreiescenen monteres i løpet av sommeren. Dette var en gave fra Nationaltheatrets venner.

1899 – 1908

Bjørn Bjørnson, eldste sønn til Bjørnstjerne Bjørnson, var Nationaltheatrets første sjef.

1. juni 1906
Sørgeforestilling i forbindelse med Henrik Ibsens død.

12. desember 1913

Kirsten Flagstad debuterer på Nationaltheatret i rollen som tjenestepiken Nuri i operaen *Lavland* av Eugène D'Albert.

23. desember 1924
Reisen til julestjernen spilles for første gang. Forfatteren er Sverre Brandt, teatrets økonomisjef. Aase Bye spilte den første Sonja.

1946

Teatret skaffer seg igjen et fast orkester med 24 musikere. Oslo kommune ga 125.000 kroner i støtte mot at orkesteret kunne brukes av kommunen etter avtale, som for eksempel til parkkonserter.

1977
Åpningen av Torshovteatret, et allmøtestyrt teater på Torshov, Oslos østkant.

28. august 1963

Amfiscenen åpnes med forestillingen *Beretning for et akademi* av Franz Kafka, en monolog med Arne Bang-Hansen.

9. oktober 1980
Brann på Hovedscenen. Det begynner å brenne under forestillingen *Isfuglen*. På scenen sto bla Wenche Foss og Per Abel, og salen var fullsatt. Alle kom heldigvis velberget ut, men bygningen fikk omfattende skader. Teatret var stengt i fem år til scenen ble gjenoppbygd og salen restaurert.

31. august 1985

Bygningen fredes i 1983. Hovedscenen åpnes igjen i 1985 med tre versjoner av *Peer Gynt* i regi av Edith Roger.

september 1999
Nationaltheatret feirer 100 år med jubileumsforestillingen *Stor stue for ingenting*.no

1990
Stein Winge åpner den første Ibsen-festivalen.

2008
Hanne Tømta ansettes som andre kvinnelige teatersjef i 2008. Ellen Horn var første kvinne ut i 1992.

31. august 2000

Teatersjef Eirik Stubø innfører Samtidsfestivalen som går annehvert år frem til 2008.

13. oktober 2012
Som første norske teater digitaliserer Nationaltheatret *Folk og røvere i Kardemomme by* direkte til 30 kinoer over hele landet. Samt når ut til 265 000 seere på NRK i julen.

2012

Vedtak i regjeringen om at Kulturdepartementet skal gjennomføre en KS1-utredning (kvalitetssikring av konseptvalget) ved Nationaltheatret i forbindelse med rehabilitering og modernisering av teatret i et femtiårs-perspektiv.

16. februar 2013
Liv Ullmann registrerer ved Nationaltheatret for første gang, og setter opp *Ankel Vanja* av Anton Tsjekhov med et stjerne-spekket skuespillerensemble.

22. februar 2013

National Spesial Uprøvd er både et eksperiment og et annerledes møte med dramatikken og Nationaltheatrets ensemble. Det er hurtig iscenesatt og fremført. Alt er helt uformelt, uventet og uprøvd.

18. april 2013
Det er 100 år siden Kirsten Flagstad debuterte på Nationaltheatret. Torsdag 18. april ble åpningen av Kirsten Flagstad-jubileet 2013 markert på Nationaltheatret. H.M. Dronningen og ordfører Fabian Stang var blant gjestene.

26. februar 2013

Amerikansk kritikerros i Washington. Nationaltheatrets *Hedda Gabler* spiller for et begeistret amerikansk publikum under festivalen Nordic Cool i Washington.

9. juni 2013

Nationaltheatret blir nominert i totalt åtte kategorier i årets Heddapris.

4. juni 2013

4. juni offentliggjorde et enstemmig styre styret at Hanne Tømta fortsetter som sjef for Nationaltheatret. Den nye åremålsperioden er på fire år og strekker seg fra 2015 og til og med 2018.

8. august 2013

Sommerteater på Nationaltheatret. For første gang får publikum tilbud om å se teater tidlig i august, og *Forvandlingen* av Franz Kafka trekker fulle hus i sommervarmen.

24. november 2013
Nationaltheatret og NRK arrangerte støttekonserten *Dugnad for Filip-pinene* med noen av Norges fremste artister.

INNHOOLD

- HISTORISK TIDSLINJE 3
- TIDSLINJE 2013 5
- NØKKELTALL 8
- TEATERSJEF HANNE TØMTA 12
- SAMFUNNSROLLEN 14
- REHABILITERING 18
- REPERTOARVALG 22
- HOVEDSCENEN 24
- AMFISCENEN 31
- TORSHOVTEATRET 35
- BAKSCENEN 36
- MALERSALEN 37
- GJESTESPILL, UPRØVD OG TURNÉ... 37
- NATIONAL SPESIAL 44
- ORGANISASJON 46
- STYRETS BERETNING 52
- REGNSKAP 59

HANNE TØMTA SIDE 12

FORESTILLINGER side 20

SAMFUNNSROLLEN S. 20

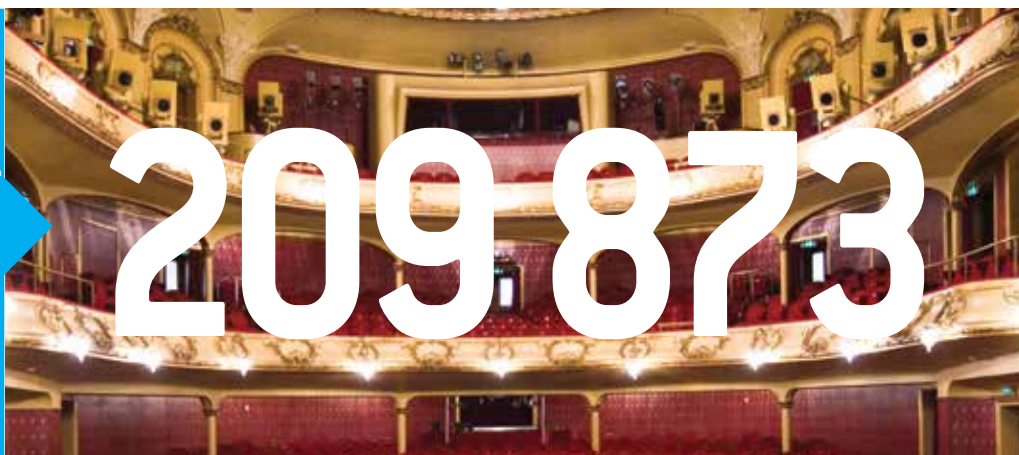
REPERTOAR side 36

2013

HØYE PUBLIKUMSTALL

Det samlede publikumsbesøket i 2013 var på 209 873, og av dette var 198 037 besøkende på egne scener.

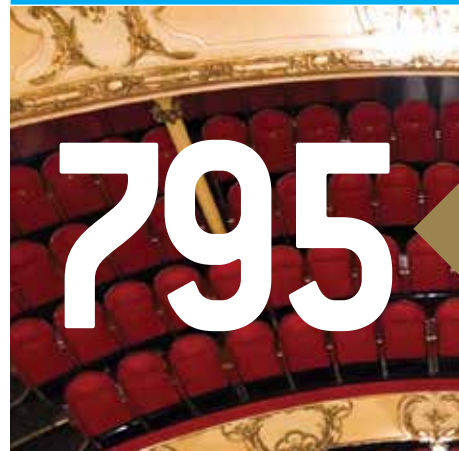
209 873

SAMTIDSÅR

Publikumsbesøket totalt og på egne scener er det høyeste teatret har hatt i år hvor fokuset ligger på samtidsdramatikk. Hovedscenen hadde et gjennomsnittlig belegg på 74 prosent.

74 PROSENT

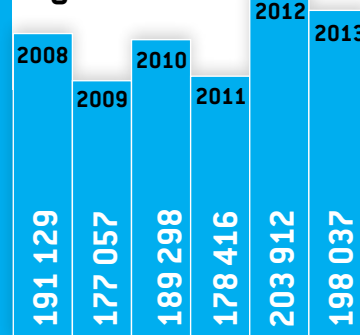

795

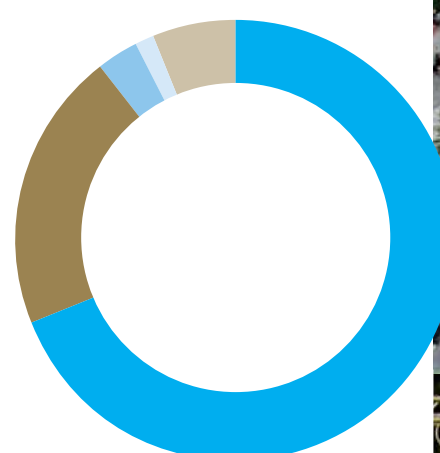
FORESTILLINGER

Teatret spilte totalt 795 forestillinger. Repertoaret besto totalt av 54 oppsetninger/aktiviteter, hvorav 27 egne, 16 samarbeidsproduksjoner og 11 gjestespill.

Publikumsbesøk egne scener

Publikumsfordeling scener

- Hovedscenen 68,9 %
- Amfiscenen 20,3 %
- Torshov 3,2 %
- Malersalen 1,4 %
- Andre scener 6 %

VEKST I BILLETT-INNTEKTER

Billettinntektene i 2013 økte med fire prosent fra året før og ga teatret enn inntekt på 42 634 320 kroner.

42,6 MILLIONER

83 PROSENT

MALERSALEN

Besøket på Malersalen viste et gjennomsnittlig belegg på 83 prosent fordelt på fem ulike produksjoner.

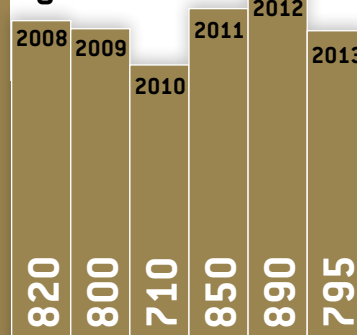

5 657

TORSHOV

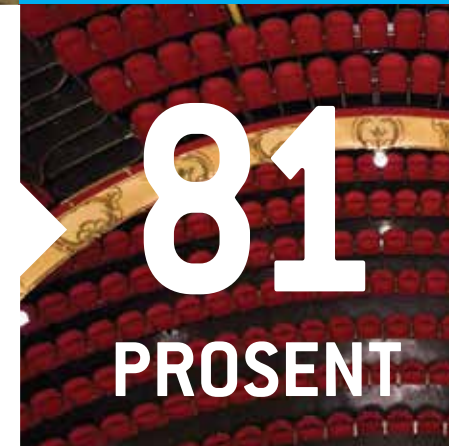
5 657 publikummere så forestillinger på Torshov i 2013.

Antall forestillinger Egne scener

AMFISCENEN

Besøket på Amfiscenen viste et gjennomsnittlig belegg på 81 prosent fordelt på 11 ulike produksjoner.

81 PROSENT

Foto: Gisle Bjørneby

NATIONALTHEATRET I SAMTIDEN

Nye samarbeidsformer og samfunns historier preget Nationaltheatret i 2013.

Året 2013 på Nationaltheatret kan ikke egentlig oppsummeres i ett ord, eller med én setning. Nationaltheatret skal være som en allmennkringkaster: presentere kvalitet for alle. Hele Norges stortue skal favne bredt og smalt, utfordre og bekrefte, gi noe å tenke på – og også noe å le av. Men skal jeg likevel peke på en tendens i 2013, vil jeg bruke stikkordene: Samarbeid. Samtidig. Samfunnsorientert.

NYTT TEATER – NYE SAMARBEIDSFORMER

I 2013 presenterte Nationaltheatret nytt og samfunnsorientert teater – som et resultat av nye samarbeidsformer.

Tidlig i 2013 var det premiere på *Kill them all!*, av dramatiker, regissør og kunstnerisk leder for Transiteatret-Bergen, Tore Vagn Lid. I dette sorgespillet ble skjebnene i kjølvannet av den europeiske bankkrisen personifisert for oss. Dokumentar, skuespill og det flermediale gled over i hverandre og tegnet et bilde av Europas nye, dystre hverdag.

Hverdag er også en inngang til kunstnerduoen Goksøy & Martens' *OMSORG*, et stykke som grep tak i det nære: Hvordan tar vi vare på foreldrene våre når de blir gamle? Hva slags omsorg er vi i stand til å gi dem som en gang var våre omsorgspersoner? Dette var sjunde gang Toril Goksøy og Camilla Martens samarbeidet med Nationaltheatret og satte opp sitt særegne dokumentarteater her – et teater som kjennetegnes av grundig research og intervjuer for å gi et realistisk bilde av temaet de undersöker. Og denne gangen var det livet på aldershjem i Norge i 2013.

Et konfronterende politisk prosjekt ble resultatet av et annet samarbeid, med forfatter Johan Harstad, som i 2009 var ansatt som Nationaltheatrets husdramatiker. Stykket *OSV*, i Torkil Sansunds regi, viste de katastrofale krigshandlingers kontinuitet – og hvordan vi i vår fredelige del av verden forholder oss – eller ikke forholder oss – til disse.

Nye samarbeidsformer er en gjensidig vitamininnsprøytning for både en institusjon som Nationaltheatret og frittstående grupper og kunstnere. At Tore Vagn Lid ble tildelt Kritikerprisen for beste regi for *Kill them all!* og at *OMSORG* ble nominert til Hedda-prisen for årets forestilling, vitner om et samarbeid som utvikler teaterkunsten.

FREMIDENS TEATEROPPLEVELSER

For at Nationaltheatret også i fremtiden skal kunne lage sterke teateropplevelser, må bygget rehabiliteres. Nationaltheatret sto klart i 1899, og selv om det er en ære å kunne jobbe i et vakkert, gammelt teaterhus, så kjenner de ansatte det på kroppen hver dag: Det krever noe annet å produsere og fremføre scenekunst i dag enn på Ibsen og Bjørnsons tid. Og det krever i dag noe annet å ta imot publikum slik vi ønsker det. I 2012 besluttet regjeringen å sette i gang en Konseptvalgutredning for Nationaltheatret. Denne skal danne grunnlag for beslutningen om hvilke bygningsmessige tiltak som må gjennomføres for å legge til rette for teatrets ønskede utvikling – i et 50-års perspektiv. Det er gledelig at den offentlige omtalen av denne utredningen, som er overlevert Kulturdepartementet, er positiv; enten det er politikere eller mediekommentatorer som

fører ordet. Samtidig er alle vi som er glade i Nationaltheatret sunt utålmodige: Bygget forringes mens denne prosessen pågår. Vi har ikke tid til å vente på Godot.

ET FELLES REFLEKSJONSROM

Hva handler teater om, dypest sett? Hva er teatrets eksistensberettigelse? Hvordan kan betydelige statlige overføringer, både til drift og rehabilitering, rettferdiggjøres? Slik jeg ser det, er teater et refleksjonsrom, en tanketrigger. Vi kommer sammen for å reflektere over et tema. Dette er verdifullt fordi det styrker fellesskapet og utfordrer oss til å se ut over vårt eget liv. Teater trengs for at vi skal øve oss på å sette oss inn i et annet jeg. Teater handler om empati.

Nationaltheatret jobber for at flest mulig skal ta del i dette refleksjonsrommet. I 2013 fikk omlag 210.000 publikummere sterke opplevelser hos oss. Det er rekord i et år uten Ibsenfestivalen. Gjennom programmet Unge National rekrutterer teater et nytt, ungt publikum. Og Nationaltheatret er ettertraktet, også internasjonalt. I 2013 spilte vi *Hedda Gabler* i Washington, *Abigails party* i Orleães og *Peer Gynt* i Vilnius – og fikk svært god mottagelse overalt. Det er viktig å være interessant også utenfor vår egen navle.

STERKE STEMME OG LIKEVERD

2013 var året da Norge feiret hundreårsjubileet for allmenn stemmerett. Og på Nationaltheatret kom sterke regissører som Liv Ullmann med *Onkel Vanja*, Cecilie Mosli med *Ronja Røverdatter*, Victoria H. Meirik med *Lulu – Pandoras eske*, Sofia

Jupiter med *Det flygende barnet*, Kjersti Horn med *Styrtet engel* og Goksøy & Martens med nevnte *OMSORG* til uttrykk. I tillegg samarbeidet Nationaltheatret om en forestilling av Lene Therese Teigen i Lagtingssalen på Stortinget. Historien har lært oss at likestilling ikke kommer av seg selv. I dag må vi kjempe videre. Vi har ikke råd til å miste bevisstheten om hvem som får komme til orde og hvilke historier som får bli fortalt. Derfor vil jeg særlig trekke frem Kjersti Horns iscenesettelse av Per Olov Enquists roman *Styrtet engel*. Forestillingen grep mange med sin uredde skildring av utenforskapet, den avvikende kroppen og redselen for ikke å være verdig

en annens kjærlighet. *Styrtet engel* var virkelig en forestilling som statuerer menneskeverdet og likeverdet.

EN LITEN HISTORIE TIL SLUTT

En sen fredag ettermiddag i november ringte det på døra her på teateret. Det var Kai Holmberg, en ildsjel fra organisasjonen Streetlight, som jobber for gatebarn på Filippinene. Han lurte på om Nationaltheatret kunne være scene for en innsamlingsaksjon til inntekt for ofrene etter tyfonen som herjet Filippinene høsten 2013. To uker etter dette ble en stor artistdugnad direkte sendt på NRK fra Nationaltheatrets hovedscene, i et samarbeid mellom Norges Røde Kors, Kirkens Nødhjelp, Streetlight, Unicef og Redd Barna.

«TEATRET TRENGS FOR AT VI SKAL ØVE OSS PÅ Å SETTE OSS INN I ET ANNET JEG. TEATER HANDLER OM EMPATI.»

På Nationaltheatret stilte et helt teaterhus opp på dugnadsinnsats. Det er en av de opplevelsene som gjør meg som teatersjef stolt. Jeg fikk se brennende engasjerte medarbeidere som ville bidra med det vi kan best: å skape noe verdifullt på en scene.

Samarbeid, samtidig og samfunnsorientert. Jeg tror det er en gyldig oppsummering – på mange plan.

Hanne Tømte

Hanne Tømte,
teatersjef

NATIONALTHEATRETS UNIKE HOVEDROLLE

Kulturdepartementets tildelingsbrev, som setter mål for teatrets virksomhet, gir også sterke føringer for Nationaltheatrets samfunnsrolle. Gjennom å svare på konkrete kvalitetskrav dokumenterer vi her vår virksomhet og posisjon.

Nationaltheatret er i kraft av sin historie, sin posisjon og sine ressurser Norges ledende teater. Samtidig skal vi også arbeide for å oppnå en høy, internasjonal anerkjennelse. Vi skal påvirke samfunnet konstruktivt ved å bruke scenekunsten som en katalysator til å skape engasjement og utvikle kunnskap. Målet for den kunstneriske virksomheten ved Nationaltheatret er å være dristig i arbeid med klassikerne og legge til rette for ny dramatik og eksperimentering. Teatret skal både provosere og inkludere – så lenge dette bidrar til et samfunn som verdsetter vår teaterkunst som en nasjonal ressurs og et virkemiddel til å utvikle vår nasjonale identitet. Nationaltheatrets virksomhet dokumenteres etter konkrete

kvalitetskrav, dette er også en beskrivelse av hvordan vi spiller vår samfunnsrolle.

Nationaltheatret skal tilby et profesjonelt scenekunstilbud over hele landet, og skal nå hele befolkningen: Vi presenterer et rikt og differensiert teatertilbud til den del av befolkningen som har teatret innenfor rimelig rekkevidde. Nesten halvparten av vårt publikum har bosted utenfor Oslo. Samtidig arbeider vi aktivt for å formidle våre forestillinger til hele landet, og overførte i 2012 *Folk og røvere i Kardemomme by* til 30 kinoer fra Vadsø i nord til Kristiansand i sør. 5000 så forestillingen live, og dersom Nationaltheatret får tilstrekkelige rammevilkår, skal vi fortsette satsingen på digital formidling.

Nationaltheatret skal levere høy kvalitet gjennom utvikling og fornyelse: Vi formidler et bredt spekter av klassisk og moderne teater og teateruttrykk, både utenlandsk og norsk dramatik. Hvert år viser vi et stort antall forestillinger av nyskrevet, norsk dramatik på våre mange scener. Nationaltheatret inviterer interessante kunstnere både fra den nasjonale og internasjonale kunstscenen. En drivkraft er å utforske og jobbe fram nye ideer og uttrykk, og vi vil jobbe tverrfaglig med samtidige kulturuttrykk. Vi skal formidle tema som er samtidig, politisk og relevant, våre teaterforestillinger skal handle om verden, Norge og Oslo i dag. Vi opplever at vi i sterkere grad enn tidligere evner å sette dagsorden.

Teatret satser også på et eget dramaturgiat, som utvikler tekster i samarbeid med norske dramatikere og forfattere, som holder seg oppdatert på ny internasjonal dramatik. De økonomiske forutsetningene er en utfordring når vi skal øke antall produksjoner og ivareta den høye kvaliteten. Vi har også innført en arbeidsprosess og modell – planprosjektet – for å sikre de beste forutsetninger for hver produksjon, og at ressursene blir forvaltet på en optimal måte. Modellen ivaretar husets erfaringer i planlegging av nye oppsetninger, og bidrar til at Nationaltheatret skal være en av drivkreftene i utviklingen av framtidens scenekunst.

Nationaltheatret skal arbeide for et større mangfold: Skal Nationaltheatret befeste sin lederrolle innen scenekunsten, må vi spille det samfunnet vi lever i. Vi arbeider i økt grad med å utvikle et sce-

niske uttrykk som reflekterer den flerkulturelle, norske virkelighet og som integrerer andre kulturers tradisjoner inn i vår egen. Vi er også involvert i prosjektet Performa, en undersøkelse i regi av Kulturdepartementet, Norsk Publikumsutvikling, NTO og Kulturrådet, som skal avdekke hvilke hindringer som gjør at mange ikke oppsøker scenekunstopplevelser. Undersøkelsen kartlegger også hvilke tiltak som kan engasjere nye publikumsgrupper. Nationaltheatret gjennomfører allerede aktiviteter som inviterer nye grupper inn; Unge National er et tilbud der ungdom mellom 15 og 25 år kan kjøpe teaterbillett til kinopris. Fra 2011 til 2012 økte antall innmeldte fra 4000 til 6000 ungdommer.

Nationaltheatret skal sikre effektiv ressursutnyttelse: Når ressursutnyttelse i teatret skal vurderes, er det nødvendig å forholde seg til ulike suksesskriterier. Vi mener det kunstneriske og teaterfaglige perspektivet skal inneholde de viktigste målene for virksomheten, det henger uløselig sammen med kravet til kunstnerisk kvalitet og fornyelse. Samtidig er det viktig å ha en forsvarlig drift, og vårt arbeid for god økonomistyring dokumenteres av at egenkapitalen er styrket med 17,4 millioner kroner de siste ti årene.

Nationaltheatret skal skape refleksjoner, forene historie og samtid og være hele Norges teater, med høy internasjonal anerkjennelse: Vi skal skape konstruktive spenninger i et utviklende mangfold og spille den viktige samfunnsrollen som forventes av oss.

TEKST: EINAR STRØMSTAD

LA NATIONALTHEATRET SKINNE

Nationaltheatret er et historisk praktbygg som forfaller foran øynene våre. Nå må vi rehabilitere hele nasjonens teater – og gjøre det til et fremtidsrettet teaterhus.

Solt ruvende ligger Nationaltheatret på Johanne Dybwads plass. Og i godt selskap: i aksene mellom Stortinget, Slottet og Universitetet – selve hjertet i nasjonen. Da bygget, signert arkitekt Henrik Bull, stod ferdig i 1899, var oppdraget å bygge identiteten til den unge nasjonen og spille teater på norsk. I dag er Nationaltheatret i kraft av sin historie og sin posisjon Norges ledende teater. Nationaltheatret skal ta vare på og utvikle teaterkunsten og tilby teater av ypperste kunstneriske kvalitet – til hele befolkningen. Men den som har tatt seg en tur gjennom Henrik Bulls arkitektoniske perle – både gjennom publikumsområder og bak scenen – vet at bygget på ingen måte yter den moderne teaterkunsten rettferdighet.

Hvor er myldrearealet til publikum, kafeen hvor man kan ta seg en matbit, bibliotek og formidlingsrom for barnehager og skoler, gode arealer for å overvære debatter og kunstnermøter – for ikke å snakke om tilfredsstillende forhold for funksjonshemmede? Går man opp på scenen og titter bak, står kulisser og teknisk utstyr stablet tett. For å ha et godt tilbud til ulike publikumsgrupper, spiller Nationaltheatret flere ulike forestillinger i samme tidsrom – såkalt repertoarteater. På tross av at det egentlig ikke er plass. Medarbeiderne på scener, kontorer og verksteder er stuert sammen og har på ingen måte tilfredsstillende arbeidsforhold. Men de er stolte av arbeidsplassen sin og jobber hardt. Og publikum strømmer til teatret: I 2013 var publikumstallet på om lag 210.000 – rekord i et år uten Ibsenfestivalen.

Allerede i 1892 – ett år etter bygggestart – innså man at teatret ville bli for lite. Ved åpningen rommet huset én stor scene,

Hovedscenen. Og var arbeidsplass for 100 medarbeidere. I dag har teatret 250 ansatte og tre scener: Hovedscenen, Amfiscenen og Malersalen, i tillegg til satellittscenen på Torshov. Ønsket om modernisering og utvidelse av Nationaltheatret har gått som en rød tråd gjennom teatrets historie. Men ikke engang etter brannen i 1980 ble hele bygget modernisert. Tidligere teatersjef Ellen Horn forsøkte på 1990-tallet å få gjennomslag for en ny scene og utvidelse av publikumsområdene, i forbindelse med at Jernbaneverket gravde opp hele området rundt, men forslaget fikk ikke finansiering. Nå kan vi imidlertid ikke vente lenger. Nationaltheatret, som bærer av Norges historie og som spydspiss innen moderne scenekunst, kan vi ikke la forfalle. Det er ikke en kulturnasjon verdig.

I 2012 besluttet da også den forrige regjeringen å sette i gang en såkalt konseptvalgutredning for Nationaltheatret og analysere virksomhetens behov i et femtiårs perspektiv. Hvilke rammevilkår bør landets nasjonalteater ha i perioden 2020–2070 for å kunne utføre sitt samfunnsoppdrag? Sittende regjering har fulgt opp utredningen, som leveres Kulturdepartementet til høsten – noe forsinket, grunnet behov for grundige geologiske undersøkelser av grunnforholdene ved Nationaltheatret.

Den foreløpige konseptvalgutredningen skisserer ulike alternativer for rehabilitering og nybygg:

NULL/NULLPLUSS-ALTERNATIVET: Innebærer å oppgradere bygningen til en akseptabel standard for videre drift og ta igjen vedlikeholdsetterslep, samt eventuelt å bedre funksjonaliteten i

teatret. Ingen modernisering, ikke utvidelse av publikumsområder eller universell utforming. I realiteten ikke mulig som alternativ.

ALTERNATIV 1: Fornyelse av teatret med fjerning av Malersalen og ombygging av Hovedscenen. Det bygges nye arealer primært under bakken i umiddelbar nærhet med plass til en ny Amfiscene. Dagens Amfiscene erstatter Malersalen som scene, og det etableres bedre publikumsfasiliteter, prøvesaler og støttefunksjoner, med mer.

ALTERNATIV 2: Bygger videre på Alternativ 1 med ombygging av teatret og nye arealer i umiddelbar nærhet. Det bygges nye arealer for to biscener (nye Amfi og nye Malersalen), samt økte publikumsfasiliteter, prøvesaler og støttefunksjoner, med mer. Alternativt kan man se for seg større utvidelse i eksisterende nabolokaler.

ALTERNATIV 3: Likt Alternativ 2, men de nye scene- og publikumsarealene realiseres adskilt fra dagens teater.

ALTERNATIV 4: Det etableres et nytt teaterhus med samling av funksjoner som ikke skal inngå i dagens teaterbygg. Alternativet tar utgangspunkt i at omfattende ombygging av Hovedscenen ikke gjennomføres, kun nødvendig oppgradering tilsvarende Alternativ null/nullpluss, men at dagens Malersal, Amfiscene og Torshovteatret erstattes i et helt nytt hus med tre nye, moderne scener.

Diskusjonen om hva vi gjør med våre gamle kunst- og kulturbygg har vært mange og lange i løpet av de siste årene. Nationaltheatrets styre ønsker et levende og fremtidsrettet teaterhus i

Nationaltheatrets eksisterende bygning, som ligger i et av landets viktigste knutepunkter. Og vi ønsker oss mer sosialt liv i dette unike bymiljøet. Alternativ 2, som innebærer større utvidelse i nærheten av teatret, vil gi store positive nyttevirksomheter, som økt kunstnerisk kvalitet, flere og bedre publikumsopplevelser, samt styrket nasjonal og internasjonal posisjon. Men vi innser at dette er et krevende område å bygge i, med både t-bane og tog under bakken. Skulle det vise seg at det blir for dyrt eller for vanskelig å bygge nytt i nærheten av teatret, mener styret man må se etter egnede lokaler i nærområdet. Vi vil at Henrik Bulls historiske bygg skal være navet i teatrets virksomhet. Og et levende sted der det skapes teaterkunst av ypperste kvalitet – ikke et museum.

Vi er midt inne i grunnlovsåret 2014. Nationaltheatrets rolle i nasjonsbyggingen er vel kjent. Henrik Ibsen og Bjørnstjerne Bjørnson ruver ved inngangen. Jubileumsåret er tiden for et politisk vedtak om vårt alles teater. Vi har råd til å ruste opp Nationaltheatret.

ANNE ENGER,
Styreleder ved Nationaltheatret

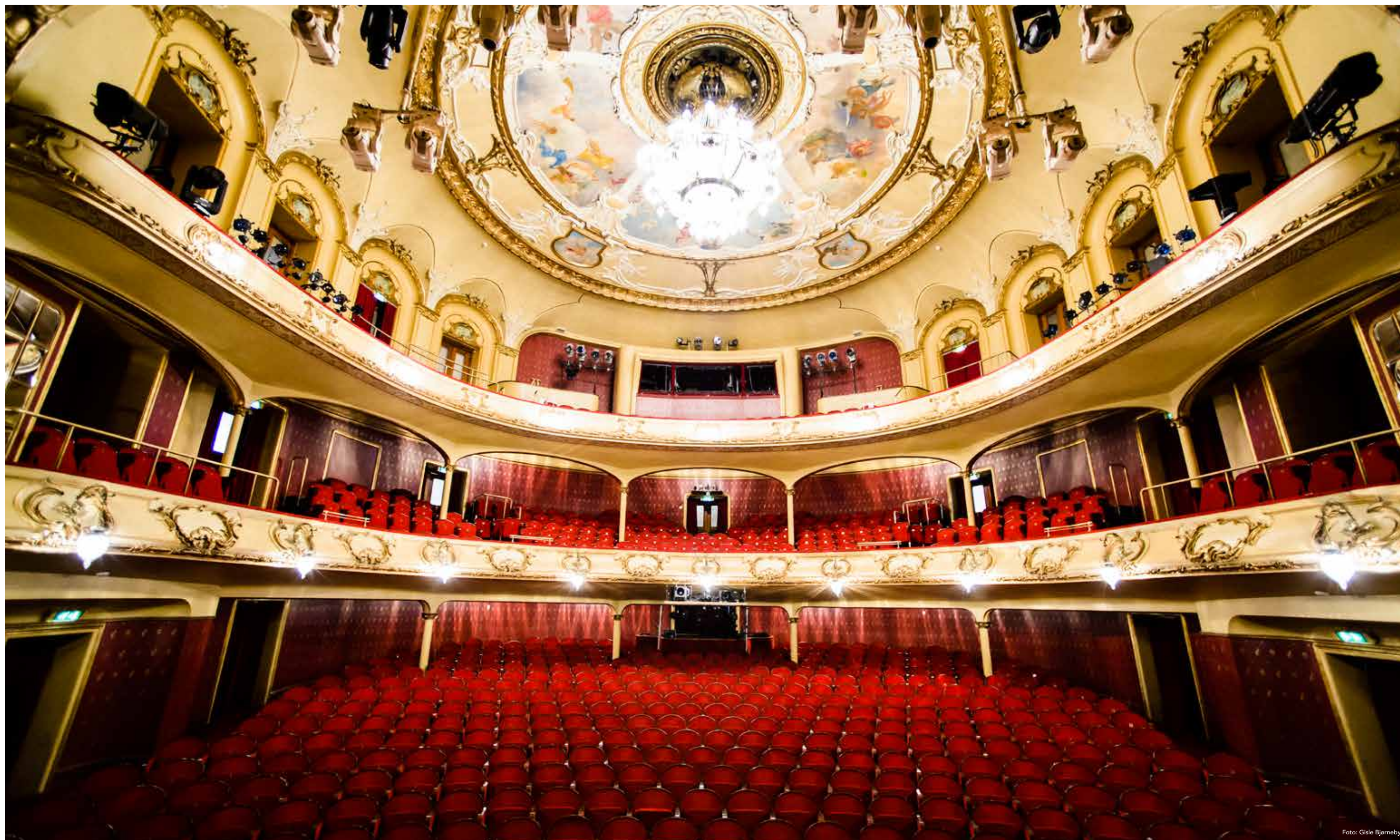

Foto: Gisle Bjerneby

REPERTOAR 2013

Det er mange hensyn å ta når teatersjefen skal fastsette repertoaret på Nationaltheatret. Vi skal lodde dypt, favne vidt – og være landets ledende teater. Det betyr at vi skal ivareta mange hensyn og fylle mange behov, samtidig som vi skal være dristige, nyskapende, posisjonere oss internasjonalt og sette dagsorden. Dette arbeider vi kontinuerlig med. Vi må levere – hver kveld, overfor hver eneste person som har betalt billett og tatt plass i salen. Det er gjennom hva som spilles på våre scener, og i møte med publikum at vi viser hva Nationaltheatret er.

NATIONALTHEATRET SKAL SYNLIGGJØRES GJENNOM INTERNASJONALT SAMARBEID

I 2013 spilte Nationaltheatret *Hedda Gabler* i Washington, *Abigails party* i Orlean og *Peer Gynt* i Vilnius – og fikk svært god mottagelse overalt. Forestillingen *Point of you* var et norsk-palestisk samarbeid mellom Al Ruwah Theatre i Øst-Jerusalem, Dramatikkens hus og Nationaltheatret. Gjennom ICON-programmet, International CONtemporary Stage Programme, presenterer Nationaltheatret noen av de mest toneangivende kompaniene innenfor internasjonal scenekunst. I 2013 ble gjestespillene *Lucia's chapters of coming forth by day*, *Herakles 2 oder die hydra*, *Delusion of the fury*, *young@heart: End of the road* og *Miranda* spilt på Nationaltheatrets scener.

NATIONALTHEATRET SKAL TILBY BARN TEATER AV HØY KUNSTNERISK KVALITET

I 2013, jubileumsåret for kvinnelig stemmerett, ville vi se en sterk jente i hovedrollen i årets barneteaterstykket. Valget falt naturlig på *Ronja Røverdatter*, Astrid Lindgrens mesterlige fortelling om oppvekst, kjærlighet og frigjøring. Dette var første gang Lindgrens røverepos ble satt opp på Nationaltheatret.

NATIONALTHEATRET SKAL VÆRE KUNSTNERISK NYSKAPENDE

Brettspillet var utgangspunktet for Tore Vagn Lids *Kill them all! – et sørgespill*, om den sosiale og økonomiske krisen i Europa. I *Kill them all!* blandet Vagn Lid dokumentar, skuespill og det flermediale på søken etter enkeltmennesket i systemet, og systemet i enkeltmennesket. Men hvilke regler spilles det etter? Tore Vagn Lid ble tildelt Kritikerprisen for beste regi for *Kill them all!*

NATIONALTHEATRET SKAL DELTA I SAMFUNNSDEBATTEN

Hvordan tar vi vare på foreldrene våre når de blir gamle? Hvordan står det til med eldreomsorgen i Norge? Disse spørsmålene stilte kunstnerduoen Goksøyr & Martens med sin dokumentarforestilling *OMSORG*, utarbeidet på bakgrunn av virkelige historier. Her fikk også publikum delta i debatten.

NATIONALTHEATRET SKAL BEVARE OG UTVIKLE TEATERARVEN

Liv Ullmann er en av Norges største kunstnere internasjonalt. Hennes iscenesettelse av Anton Tsjekhovs *Onkel Vanja* på Nationaltheatret var derfor en begivenhet. Ullmann ønsket å iscenesette en av verdensdramatikkens store klassikere og slik røre ved noe grunnleggende i mennesket.

NATIONALTHEATRET SKAL UTVIKLE NY DRAMATIKK

Dramatiker Christopher Nielsen og regissør Anders T. Andersen var i 2013 tilbake på Nationaltheatret med *Holocaustmusikalen*. Nielsen debuterte som dramatiker med *Verdiløse menn*. I 2010 kom *Hustryannen*, det første av tre skuespill i den såkalte *Stafylokokktrilogien*. *Entropi* (2012) var andre del. *Holocaustmusikalen*, finalen i prosjektet, er et slags debattstykket. Seks skuespillere på audition må forholde seg til seg til noen etiske problemstillinger i forhold til hva de kan være med på. Nielsen vil, etter eget utsagn, sette søkelyset på alt som er råttent i kongeriket Norge.

NATIONALTHEATRET SKAL SPEILE MANGFOLDET

Kjersti Horns iscenesettelse av Per Olov Enquists roman *Styrte engel* ble en gripende og radikal forestilling om vår lengsel etter å bli akseptert og elsket for den vi er. Mennesker med funksjonshemming spilte med Nationaltheatrets skuespillere og statuerte slik likeverdet på landets hovedscene.

Se hele årets repertoar fra neste side >>

DIKTATOR MOT DIKTER

Virkelighet brytes mot drømmer, brutalitet mot menneskelig ømhet.

HOVEDSCENEN

Av John Hodge
Oversatt av Kyrre Haugen Bakke

Norgespremiere	12. januar 2013
Antall forestillinger	23
Antall publikummere	9 319

Regi: Kjetil Bang-Hansen. **Scenografi og kostymer:** John-Kristian Alsaker. **Maskør:** Greta Bremseth, Wibke Schuler. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Nils Ole Oftebro, Henrik Mestad, Heidi Goldmann, Jan Hårstad, Tone Danielsen, Bernhard Arnø, Nils Golberg Mulvik, Ine Jansen, Erik Hivju, Per Frisch, Per Christian Ellefsen, Henrik Horge, Anne Marie Ottersen, Tom Realf Jensen, Philip Holloman, Hege Elsmo-Martinsen.

» «Djevlesk god Stalin»
VG (Terningkast 5)

ONKEL VANJA

Drømmen om å bli sett og elsket.

HOVEDSCENEN

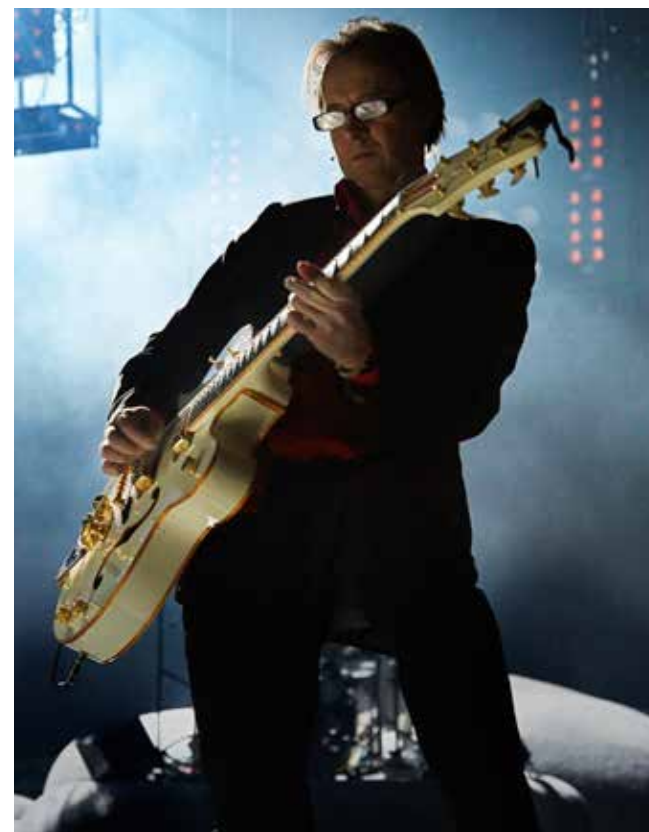
Av Anton Tsjekhov
Oversatt av Knut Ofstad. **Bearbeidet av** Liv Ullmann.

Premiere:	16. februar 2013
Antall forestillinger:	46
Antall publikummere:	26 101

Regi: Liv Ullmann. **Scenografi:** Milja Salovaara. **Kostymedesign:** Hans Petter Harboe. **Lysdesign:** Nick Schlieper. **Lyddesign:** Erik Hedin. **Musikalsk ansvarlig:** Per Christian Revholt. **Koreografi:** Kaloyan Boyadjiev. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir. **Regiassistent:** Einar Bjørge. **Produsent:** Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Sverre Anker Ousdal, Anneke von der Lippe, Stine Mari Fyrilev, Frøydis Armand, Anders Baasmo Christiansen, Øystein Røger, Anders Mordal, Kari Simonsen.

» «Nok en bekreftelse på Ullmanns skapende innlevelse som går menneskesjelen etter i sømmene ved å blottstille hele følelsesregistret.»
Dagsavisen

DELILLOS – LIVET ER EN LITEN DINGS

Festen er ikke over, det er kake igjen.

HOVEDSCENEN

Dramatisert av Ole Anders Tandberg

Urpremiere	16. mars 2013
Antall forestillinger	34
Antall publikummere	17 066

Regi: Ole Anders Tandberg. **Scenografi:** Erlend Birkeland. **Kostymer:** Maria Geber. **Musikalsk ansvarlig:** Lars Lillo-Stenberg. **Lysdesign:** Sutoda. **Koreografi:** Ina Christel Johannessen. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli. **Regiassistent:** Ida Høy. **Produsent:** Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Giske Armand, Andrine Sæther, Ole Johan Skjelbred, Thorbjørn Harr, Eindride Eidsvold, Marika Enstad, Tom A. Haug, Lars Lillo-Stenberg, Lars Fredrik Beckstrøm, Lars Lundevall, Øystein Paasche.

» «Ganske enkelt en utfordrende opplevelse du bør kunne deg»
Dagbladet (Terningkast 6)

FORVANDLINGEN

Forestillingen som har tatt verden med storm.

HOVEDSCENEN

Av Franz Kafka
Oversatt av Øyvind Berg.
Bearbeidet og dramatisert av David Farr og Gisli Örn Gardarsson.

Norgespremiere	14. januar 2012
Antall forestillinger	14
Antall publikummere	8 058

Regi: Gisli Örn Gardarsson. **Scenografi:** Borkur Jonsson. **Kostymer:** Brenda Murphy. **Lysdesign:** Bjorn Helgason. **Lyddesign:** Nick Manning. **Maskør:** Greta Bremseth. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Produsent:** Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Gisli Örn Gardarsson, Ingvar E. Sigurdsson, Giske Armand, Ine Jansen, Christian Skolmen, Kim Haugen.

» «Hypnotisk Kafka»
Aftenposten

STYRTET ENGEL

Kan man forklare kjærlighet?

HOVEDSCENEN

Av Per Olov Enquist. **Oversatt av** Kjell Risvik.

Tilrettelagt for scenen av Kjesti Horn.

Urpremiere:	4. oktober 2013
Antall forestillinger	21
Antall publikummere	8 760

Regi: Kjersti Horn. **Scenografi og kostymer:** Erika Magnusson. **Komponist:** Erik Hedin. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Lyddesign:** Erik Hedin. **Koreografi:** Marianne Kjærund. **Maskør:** Greta Bremseth. **Dramaturg:** Njål Helge Mjøs. **Regiassistent:** Mads Sjøgaard Pettersen. **Produsent:** David Parrish.

Medvirkende: Emil Johnsen, Petronella Barker, Frøydis Armand, Eindride Eidsvold, Nils Bech, Ingrid Margrethe Beier, Sebastian Tjørstad, Kristoffer Rodrigues, Marte Wexelsen Goksøy.

» «Det er rått, det er ømt, det er brutalt og det er dypt menneskelig.»
Vårt Land

RONJA RØVERDATTER

Det er ikke alltid de voksne som vet best.

HOVEDSCENEN

Av Astrid Lindgren. **Dramatisert av** Annina Enckell.

Oversatt av Cecilie Mosli.

Premiere	9. september 2013
Antall forestillinger	56
Antall publikummere	30 675

Regi: Cecilie Mosli. **Scenografi og kostymer:** Milja Salovaara. **Komponist:** Sindre Hotvedt, Jane Kelly. **Musikalsk ansvarlig:** Per Christian Revholt. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Koreografi:** Eli Stålhand. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir. **Dramaturg:** Njål Helge Mjøs. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Janne Heltberg, Mads Sjøgaard Pettersen, Øystein Røger, Ine Jansen, Anne Krigsvoll, Liv Bernhoft Osa, Kai Remlov, Ågot Sendstad, Giske Armand, Nader Khademi, Bernhard Arnø, Stine Mari Fyrileiv, Per Christian Ellefsen, Jane Kelly, Chenno Tim, Ivar Örn Sverrisson, Anders Mordal, Cecilie Mosli, Tone Danielsen, Kim Haugen, Agnes Hildén Kittelsen, Elli Stålhand, Hanne Skille Reitan, Hermann Sabado, Lars Jacob Holm, Per Christian Revholt, Ket Iren Lødmel, Jan Olav Renvåg, John Anders Råken.

» «Det svinger intenst på Nationaltheatrets hovedscene.»
Vårt Land

FOLK OG RØVERE I KARDEMOMME BY

Tre ganger tre hurra for Thorbjørn Egner – 100 år!

HOVEDSCENEN

Av Thorbjørn Egner

Premiere	13. oktober 2012
Antall forestillinger	18
Antall publikummere	12 208

Regi: Lisa Kent. **Scenografi:** Thorbjørn Egner. **Bearbeidelse av scenografi:** Ingeborg Kvamme. **Musikalsk ansvarlig/arrangør:** Per Christian Revholt. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Koreografi:** Lisa Kent. **Maskør:** Annikka Andersen/Ingfrid Vasset. **Repetitør:** Ket Iren Lødmel. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad, Tove Lewin.

Medvirkende: Mari Maurstad, Kjersti Elvik, Espen Skjønberg, Kai Remlov, Trond Brønne, Per Egil Aske, Håkon Ramstad, Mariann Hole, Ågot Sendstad, Christian Greger Strøm, Erland Bakker, Henrik Horge, Bernhard Arnø, Christian Skolmen, Per Christian Ellefsen, Henrik Mestad, Frank Jørstad, Steinar Taarn Sande, Tor Ivar Hagen, Tone Mostrau, Kikki Stormo, Nils Johnson, Jan Hårstad, Stine Mari Fyrileiv, Marte Magnusdotter Solem, Liv Bernhoft Osa, Marian Saastad Ottesen, Hennika Skjønberg, Caroline Glomnes Johansen, Pål Jensen, Anna Bratfos, Kristina Ødegaard, Tuva Holen, Victor Emil Jacobsen, Vilgot Åkesson, Marcus Jakhelln Dawson, Magnus Høvre Gimnes, Thomas Rikheim Fangel, Aksel Melkersen, Trine Wiggen, Ole Johan Skjelbred. **Musikere:** Per Christian Revholt, Ket Iren Lødmel, Arild Stav, Harald Bergersen, Petter Brambani, Lasse Rossing, Marius Haltli, Jan Olav Renvåg, Ellen Brekken, Rune Arnesen, Martin Hystad.

» «Evig ung Kardemomme by»
Klassekampen

KONDOLERER – KOMILAB 4.3

En komedie om selvmord.

HOVEDSCENEN (Overført fra Torshov)

Av Else Kåss Furuseth

Samproduksjon mellom Nationaltheatret og Feelgood.

Urpremiere	24. september 2011
Antall forestillinger	9
Antall publikummere	6 419

AMFISSEN:

Antall forestillinger	45
Antall publikummere	8 663

Regi: Arvid Ones **Regiassistent:** Mats Hallvar Karlsen. **Produsent:** Tove Lewin, Thomas Giertsen og Mats Hallvar Karlsen.

Medvirkende: Else Kåss Furuseth.

» «Vi ler slik at tårene renner»
Dabladet

HEDDA GABLER

Kanskje det kunne vært annerledes?

HOVEDSCENEN

Av Henrik Ibsen.

Bearbeidet av Peer Perez Øian og Ole Johan Skjelbred.

Gjenopptakelse	12. november 2013
Antall forestillinger	11
Antall publikummere	6 799

Regi: Peer Perez Øian. **Scenografi og kostymer:** Eiliv Skinnarmo

Lysdesign: Magnus Mikaelson. **Maskør:** Eva Sharp. **Dramaturg:** Gerd Stahl. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Mattis Herman Nyquist, Andrea Bræin Hovig, Mariann Hole, Christian Greger Strøm, Eindride Eidsvold.

» «Aldri har jeg ledd og frydet meg mer under et møte med Hedda Gabler»
VG

SOKRATES' FORSVARSTALE

Som nedskrevet av Platon.

HOVEDSCENEN

Oversatt av Terje Nordby.

Bearbeidet av Bibbi Moslet.

Premiere:	13. september 2012
Antall forestillinger:	1
Antall publikummere:	103

AMFISZEN:

Antall forestillinger	30
Antall publikummere	5 580

Regi: Stein Winge. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir Norvik. **Dramaturg:** Bibbi Moslet. **Produsent:** Truls Kwezinsky.

Medvirkende: Toralv Maurstad, Per Egil Aske, Nils Golberg Mulvik.

En samproduksjon med Festspillene i Bergen.

» «Filosofisk folkefiende. Kan du forestille deg en folkefiende som handler i folkets interesse? Sokrates' forsvartale vil at du skal gjøre akkurat det.»
Dagbladet

BLOMSTER OG BLOD

HOVEDSCENEN

Premiere	18. september 2013
Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	839

Medvirkende: Lise Fjeldstad.

Musikalske arrangement: Håvard Gimse.

» «...denne juvelen av en forestilling...vemodig og sødme-fylt, men likevel lattermildt og med gnistrende sjarm»
Bergens Tidene

DELUSION OF THE FURY

HOVEDSCENEN

Av Harry Partch

Premiere	12. september 2013
Antall forestillinger:	1
Antall publikummere:	535

Regi: Heiner Goebbels. **Scenografi og lysdesign:** Klaus Grünberg.

Kostymer: Florence von Gerkan. **Dramaturg:** Matthias Mohr.

Medvirkende: Musik Fabrik.

GJESTESPILL

YOUNG@HEART: END OF THE ROAD

Det er aldri for sent å bli rockestjerne.

HOVEDSCENEN

Av No Theater

Norgespremiere	11. Oktober 2013
Antall forestillinger:	5
Antall publikummere:	1 638

Regi: Roy Faudree. **Musikalsk ansvarlig:** Ken Maiuri. **Korleder:** Bob Cilman.

DET FLYGENDE BARNET

Handler om deg og meg. Om å være menneske i vår tid.

AMFISCENEN

Av Roland Schimmelpfennig. **Oversatt av** Øyvind Berg.

Norgespremiere	11. januar 2013
Antall forestillinger	19
Antall publikummere	1 907

Regi: Sofia Jupiter. **Scenografi og kostymer:** Erlend Birkeland. **Lysdesign:** Ellen Ruge. **Maskør:** Eva Sharp. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Liv Bernhoft Osa, Bjørn Floberg, Petronella Barker, Jørgen Langhelle, Lena Kristin Ellingsen, Espen Reboli Bjerke.

» «Å bruke en tilsynelatende enkel og tidløs fortellerform er et interessant scenisk prosjekt.»
Klassekampen

KILL THEM ALL! – ET SØRGESPILL

Et tidsaktuelt drama om et Europa og et system i krise.

AMFISCENEN

Av Tore Vagn Lid

Urpremiere	27. februar 2013
Antall forestillinger	21
Antall publikummere	2 077

Regi: Tore Vagn Lid. **Scenografi:** Ada Hesjevoll. **Kostymer:** Linn Therese Michelsen. **Lyddesign:** Tore Vagn Lid, Tomas Nilsson, A.K. Schille. **Videodesign:** Aleksander Andreassen. **Maskør:** Annikka N. Andreassen. **Dramaturg:** Kristian Lykkeslet Strømskag. **Regiassistent:** Silje Underhaug Fosseli. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Kai Remlov, Laila Goody, Mariann Hole, Ågot Sendstad, Dino Dikic, Tomas Nilsson.

» «Kill them all! Tilbyr en kombinasjon av refleksjon og identifikasjon som ville gjort Bertolt Brecht stolt og Brennpunkt misunnelig»
Morgenbladet

DEN ANDRE MANNEN I MEG

Nakent, nært og nådeløst.

AMFISCENEN

Av Henrik Mestad. **Basert på** Olav H. Hauges dagbøker

Premiere	6. mai 2013
Antall forestillinger	15
Antall publikummere	2 413

Regi: Henrik Mestad. **Komponist:** Trygve Seim. **Dramaturg:** Ingrid Lorentzen. **Produsent:** Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Henrik Mestad. **Musiker:** Trygve Seim.

» «Her er Henrik Mestad i sin hittil beste rolle»
Aftenposten

LULU – PANDORAS ESKE

Er total frihet alltid en illusjon?

AMFISCENEN

Av Frank Wedekind

Premiere	29. august 2013
Antall forestillinger	18
Antall publikummere	2 791

Regi: Victoria H. Meirik. **Scenografi:** Ingrid Tønder. **Kostymer:** Katja Ebbel Fredriksen. **Lysdesign:** Ingrid Tønder. **Lyddesign:** Sven Erga. **Videodesign:** Klaus Kottmann. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Gerd Stahl, Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Medvirkende: Mariann Hole, Trinen Wiggen, Bjørn Floberg, Håkon Ramstad, Hermann Sabado, Igor Necemer, Torgeir Reiten, Anders Mordal, Anne Marit Jacobsen, Elvira Cranner von der Lippe, Rosa Røger.

» «Den delikate innpakningen, gjør oppsetningen nesten like skamløs vakker som Lulu»
Aftenposten

FREUDS SISTE MØTE

Både en humoristisk og dypt alvorlig forestilling.

AMFISCENEN

Av Mark St. Germain.

Oversatt og bearbeidet av Kjetil Bang-Hansen.

Norgespremiere	21. september 2013
Antall forestillinger	28
Antall publikummere	5 176

Regi: Kjetil Bang-Hansen. **Scenografi og kostymer:** John Kristian Alsaker. **Lysdesign:** Ola Bråten. **Maskør:** Eva Sharp. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Lasse Lindtner, Kim Haugen.

» «Mestermøte på amfi»
Dagsavisen

KONG LEAR

Familien er det farligste stedet å vokse opp.

AMFISCENEN

Av William Shakespeare. **Oversatt av** Svein Selvig.

Bearbeidet av Bibbi Moslet.

Premiere	9. november 2013
Antall forestillinger	25
Antall publikummere	4 843

Regi: Stein Winge. **Scenografi og kostymer:** Solfrid Kjetså. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Maskør:** Nina König. **Dramaturg:** Bibbi Moslet, Njål Helge Mjøs. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Medvirkende: Sverre Anker Ousdal, Heidi Goldmann, Ida løken, Victoria Winge, Erik Hivju, Annekke von der Lippe, Nils Ole Oftebro, Mads Ousdal, Håkon Ramstad, Nils Golberg Mulvik, Anders Dahlberg, Buzhan Baban, Jan Sælid. **Musikere:** HP Gundersen, Sigurd Nikolai Winge.

» «Sverre Anker Ousdal er imponerende som Kong Lear»
Dagbladet

BABETTES GJESTEBUD

Om kunsten, livet og et sjelsettende måltid.

AMFISCENEN (Fra andre scener)

Av Karen Blixen

Oversatt av Inger Hagerup

Premiere	3. november 2010
Antall forestillinger	24
Antall publikummere	3 856

Fortalt av Thea Stabell. **Regi:** Terje Strømdahl. **Produsent:** Margrethe Aaby.

» «Thea Stabell fremfører Karen Blixens *Babettes gjestebud* på en munter og poetisk måte»
Dagbladet

MIRANDA – ETTER WILLIAM SHAKESPEARES STORMEN

AMFISCENEN

Premiere	14. juni 2013
Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	351

Regi: Oskaras Korsunovas. **Scenografi:** Dainius Liskevicius. **Kostymer:** Aleksandras Pogrebnojus. **Lysdesign:** Eugenijus Sabaliauskas. **Lyddesign:** Ignas Meilunas.

Medvirkende: Povilas Budrys, Darius Meskauskas, Airida Gintautaitė.

Gjestespill fra Oskaras Koršunovas Teater / Vilnius Miestro teatras. Dette er en del av ICON-programmet 2013.

BEDRAG

AMFISCENEN

Av Harold Pinter. **Oversatt av** Per Olav Sørensen, Åke Englund, Östen Rudal.

Premiere	13. mai 2013
Antall forestillinger:	3
Antall publikummere:	586

Regi: Per Olav Sørensen. **Scenografi og lysdesign:** Jens Sethzman. **Kostymer:** Ingrid Nylander. **Lyddesign:** Ginge Anvik. **Maskør:** Erika Brathole. **Dramaturg:** Tine Thomassen. **Produsent:** Emnet Kebreab.

Medvirkende: Agnes Hildén Kittelsen, Samuel Frøler, Nicolai Cleve Broch.

Gjestespill fra Riksteatret

GJESTESPILL

HOLOCAUSTMUSIKALEN

TORSHOV

Av Christopher Nielsen

Urpremiere	08. februar 2013
Antall forestillinger	35
Antall publikummere	4 458

Regi: Anders T.Andersen. **Scenografi:** Erlend Birkeland, Christopher Nielsen. **Kostymer:** Anne Sophie Baro. **Musikalsk konsulent:** Per Christian Revholt. **Videodesign:** Boya Bøckman. **Maskør:** Hege Ramstad, Anne Sofie Baro. **Dramaturg:** Njål Helge Mjøs. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Medvirkende: Christian Greger Strøm, Jan Sælid, Eivin Nilsen Salthe, Håkon Ramstad, Marte Engebriksen, Kari Onstad.

» «Ensemblets energi, vitalitet og presise replikkføring imponerer stort. Ikke minst briljerer Kari Onstad som bevisst melodramatisk eldre kvinne» Klassekampen

OSV.

En nådeløs brutal familiesaga.

TORSHOV

Av Johan Harstad. **Bearbeidet av** Kristian Lykkeslet Strømskag, Torkild Sandsund. **Komponist:** Natasha Barrett.

Urpremiere	10. september 2013
Antall forestillinger	16
Antall publikummere	1 067

Regi: Torkil Sandsund. **Scenografi og kostymer:** Dordi Strøm. **Lysdesign:** Magnus Mikaelson. **Lyddesign:** Natasha Barrett. **Video-design:** Åsmund Bøe. **Maskør:** Wibke Schuler. **Dramaturg:** Kristian Lykkeslet Strømskag. **Regiassistent:** Silje Underhaug Fosseli. **Produsent:** Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Rolf Kristian Larsen, Per Frisch, Tone Danielsen, Heidi Goldmann, Per Christian Ellefsen, Vidar Sandem, Anne Marie Ottersen, Jo Adrian Haavind, Nils Golberg Mulvik, Birgitte Larsen.

» «Torshovsteatrets oppsetning OSV er både dristig og provoserende» Aftenposten

EN KROPP

TORSHOV

Av Geir Gulliksen

Premiere	27. februar 2013
Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	132

Regi: Runar Hodne. **Dramaturg:** Cecilia Ölveczky.

Medvirkende: Maria Henriksen, Ole Johan Skjelbred, Henrik Rafaelen.

SAMARBEID

OMSORG

Alle er noens barn.

BAKSCENEN

Av Toril Goksøy og Camilla Martens.

Urpremiere	24. oktober 2013
Antall forestillinger	13
Antall publikummere	965

Regi: Toril Goksøy, Camilla Martens. **Scenografi:** Olav Myrtvedt. **Musikalsk ansvarlig:** Per Christian Revholt. **Lysdesign:** Ingeborg S. Olerud. **Maskør:** Wibke Schuler. **Dramaturg:** Oda Rador, Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Kai Remlov, Liv Bernhoft Osa, Laila Goody, Mattis Herman Nyquist, Nader Khademi, Ole Johan Skjelbred, Andrine Sæther, Nina Rødher, Anen-Karin Kjeldset, Fred Borg, Haakon Aars, Maj Johansen, Inger Johanne Ravn, Oddrun Nøring, Gina Bernhoft Gørvell.

» «...dette er teater som er både viktig, viktig og ettertenksomt»
Vårt Land

BABY

I Baby møter vi en sammensatt gruppe av utilpasse outsiders som forsøker å tune seg inn på livet og hverandre.

MALERSALEN

Av Kirsten Thorup. Oversatt av Øyvind Berg.

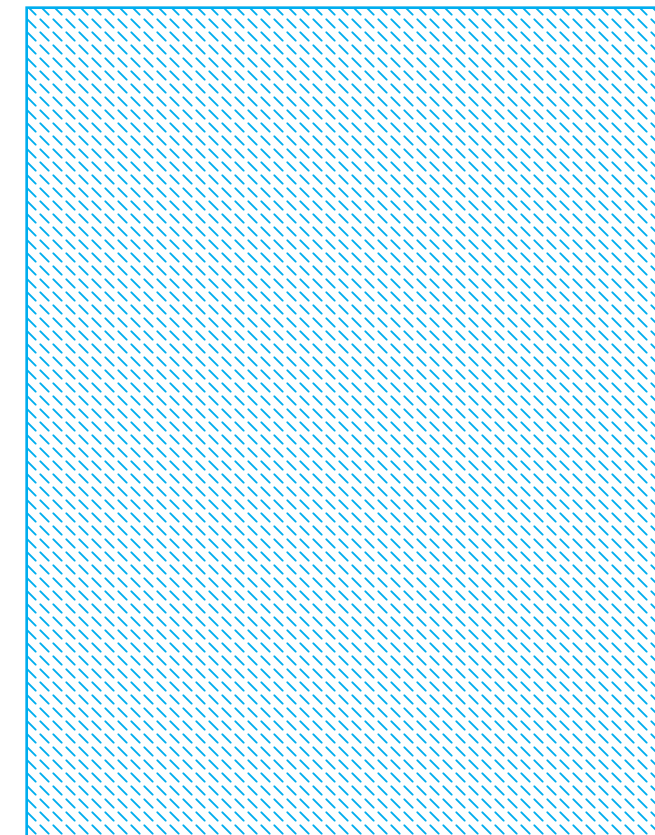
Bearbeidet av Jonas Corell Petersen og Hans Henriksen.

Norgespremiere	09. februar 2013
Antall forestillinger	29
Antall publikummere	1 594

Regi: Jonas Corell Petersen. **Scenografi og kostymer:** Nia Damerell. **Musikalsk ansvarlig:** Gaute Tønder. **Maskør:** Annikka N. Andersen. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli. **Regiassistent:** Vilde Sagstad Imeland. **Produsent:** David Parrish.

Medvirkende: Hanne Skille Reitan, Ida Elise Broch, Nader Khademi, Benjamin Helstad, Mattis Herman Nyquist, Ingrid Bolsø Berdal, Hermann Sabado, Tone Mostrau, Birgitte Larsen.

» «Baby er verdt å se bare på grunn av det presise og nærværende ensemblespillet»
Morgenbladet

LUCIA'S CHAPTERS OF COMING FORTH BY DAY

MALERSALEN

Av Sharon Fogarty, Lee Breuer. **Musikk av** Carter Burwell.

Premiere	23. mai 2013
Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	109

Regi: Sharon Fogarty. **Scenografi og lysdesign:** Jim Clayburgh. **Kostymer:** Meganne George. **Koreografi:** J'aime Morrison. **Produksjonsdesigner:** Julie Archer.

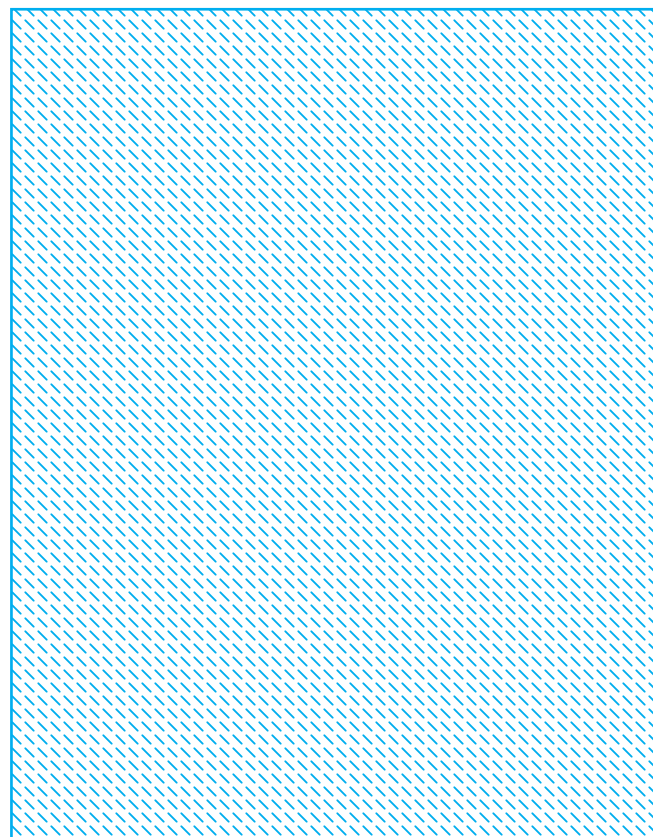
Medvirkende: Ruth Maleczek, Paul Kandel.

Forestillingen er produsert i samarbeid med KHIØ.

Nationalteatret og Grusomhetens teater i samarbeid med teaterkompaniet Mabou Mines.

HERAKLES 2 ODER DIE HYDRA

MALERSALEN

Av Heiner Müller. Oversatt av Johannes Dahl.

Premiere	6. juni 2013
Antall forestillinger:	7
Antall publikummere:	343

Regi: Johannes Dahl. **Scenografi:** Johannes Dahl, Maria Ducasse. **Lysdesign:** Ingrid Skanke Høshøien. **Produsent:** Margrethe Aaby. a

POINT OF YOU

MALERSALEN

Et norsk/palestinsk samarbeidsprosjekt mellom Al Ruwah Theatre i Øst-Jerusalem, Dramatikkens hus og Nationaltheatret.

Premiere	14. oktober 2013
Antall forestillinger:	3
Antall publikummere:	130

Tekst av: Ismail Dabbagh, Najwan Darwish, Birgitte Larsen og Oda Radoor

Regi: Kai Johnsen. **Produsent:** Najwan Darwish og Marit Grimstad Eggen

UPRØVD

Uprøvd er både et eksperiment og et annerledes møte med dramatikken og Nationaltheatrets ensemble

Antall forestillinger:	10
Antall publikummere:	432

NATIONAL UPRØVD – SKUESPILLERENS PARADOKS

Spilt 22. februar 2013

Samtidige og eldre tekster hurtig iscenesatt og fremført.

Idé og opplegg: Victoria H. Meirik, Mari Vatne Kjeldstadli.

Medvirkende: Eindride Eidsvold, Lena Kristin Ellingsen, Ole Johan Skjelbred, Liv Bernhoft Osa, Giske Armand, Espen Reboli Bjerke, Trine Wiggen. **Dansere:** Henriette Dominique Garcia, Ingrid Eyt-horsdottir, Elisabeth Holt.

NATIONAL SPECIAL: UPRØVD VOL. 2

Spilt 15. mars 2013

Lesning fra *De europeiske medier* av Nielsen og Das Beckwerk.

Ansvarlige: Trine Wiggen, Mari Vatne Kjeldstadli, Victoria H. Meirik, Gunhild Kilde, Ole Johan Skjelbred. **Oversatt av:** Ole Johan Skjelbred.

Medvirkende: Anne Marit Jacobsen, Anne Marie Ottersen, Espen Reboli Bjerke, Eivin Nilsen Salthe, Nils Golberg Mulvik, Marte Engbrigtsen, Håkon Ramstad, Birgitte Larsen.

FAHRENHEIT 451: UPRØVD VOL. 3

Spilt 19. april 2013

Lesning av *Fahrenheit 451*, fulgt av en samtale med publikum.

Ansvarlige: Ole Johan Skjelbred, Mari Vatne Kjeldstadli, Gunhild Kilde.

Medvirkende: Mattis Herman Nyquist, Frødis Armand, Eindride Eidsvold, Trine Wiggen, Jan Hårstad, nader khademi, Ole Johan Skjelbred.

SPØRRESKJEMAER: UPRØVD 4

Spilt 31. mai 2013

Av Max Frisch. **Ansvarlige:** Ole Johan Skjelbred, Mari Vatne Kjeldstadli, Gunhild Kilde.

Medvirkende: Eindride Eidsvold, Håkon Ramstad, Jo Adrian Haavind, Petronella Barker, Giske Armand.

NATIONAL UPRØVD: «GANSKE ENKELT KOMPLISERT»

Spilt 13. september 2013

Av Thomas Bernard.

Ansvarlige: Victoria H. Meirik, Mari Vatne Kjeldstadli, Gunhild Kilde.

Medvirkende: Kai Remlov, Rosa Røger, Elvira Cranner von der Lippe. Sanger: Eira Sjaastad Huse.

NATIONAL UPRØVD: UNDERGRUNNSBLUES

Spilt 18. oktober 2013

Av Peter Handke.

Medvirkende: Anneke von der Lippe, Håkon Ramstad. Musiker: Robert Serban.

NATIONAL UPRØVD: JIMMEN

Spilt 1. november 2013

Av Øyvind Rimbereid.

Medvirkende: Laila Goody, Birger Larsen. **Musikere:** Ole Johan Skjelbred, Hanne Skille Reitan, Ingeborg Marie Mohn.

NATIONAL UPRØVD: OPENING NIGHT

Spilt 6. desember 2013

Av John Cassavetes. Oversatt av Gunhild Kilde. **Bearbeidet av** Ole Johan Skjelbred, Victoria H. Meirik.

Medvirkende: Frødis Armand, Mattis Herman Nyquist, Birgitte Larsen, Eindride Eidsvold, Hanne Skille Reitan, Ole Johan Skjelbred.

ICON

Nationaltheatret og Grusomhetens Teater i samarbeid med Teaterkompaniet *Mabou Mines*.

LUCIA'S CHAPTERS OF COMING FORTH BY DAY

Av Sharon Fogarty, Lee Breuer. Musikk av Carter Burwell.

Premiere	23. mai 2013
Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	109

Regi: Sharon Fogarty. **Scenografi og lysdesign:** Jim Clayburgh. **Kostymer:** Meganne George. **Koreografi:** J'aime Morrison. **Produksjonsdesigner:** Julie Archer. **Medvirkende:** Ruth Maleczek, Paul Kandel.

Forestillingen er produsert i samarbeid med KHiO.

HERAKLES 2 ODER DIE HYDRA

Av Heiner Müller. Oversatt av Johannes Dahl.

Premiere	6. juni 2013
Antall forestillinger:	7
Antall publikummere:	343

Regi: Johannes Dahl. **Scenografi:** Johannes Dahl, Maria Ducasse. **Lysdesign:** Ingrid Skanke Høshøien. **Produsent:** Margrethe Aaby.

DELUSION OF THE FURY

Hovedscenen

Av Harry Partch

Premiere	12. september 2013
Antall forestillinger:	1
Antall publikummere:	535

Regi: Heiner Goebbels. **Scenografi og lysdesign:** Klaus Grünberg.

Kostymer: Florence von Gerkan. **Dramaturg:** Matthias Mohr.

Medvirkende: Musik Fabrik.

YOUNG@HEART: END OF THE ROAD

Det er aldri for sent å bli rockestjerne.

HOVEDSCENEN

Av No Theater

Norgespremiere	11. oktober 2013
Antall forestillinger:	5
Antall publikummere:	1 638

Regi: Roy Faudree. **Musikals ansvarlig:** Ken Maiuri. **Korleder:** Bob Cilman.

MIRANDA – ETTER WILLIAM SHAKESPEARES STORMEN

AMFISCENEN

Premiere	14. juni 2013
Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	351

Regi: Oskaras Korsunovas. **Scenografi:** Dainius Liskevicius. **Kostymer:** Aleksandras Pogrebnojus. **Lysdesign:** Eugenijus Sabaliauskas. **Lyddesign:** Ignas Meilunas.

Medvirkende: Povilas Budrys, Darius Meskauskas, Airida Gintautaitė.

Gjestespill fra Oskaras Koršunovas Teater / Vilniaus Miestro teatras.

TURNÉ OG GJESTESPILL

Frankrike:

ABIGAILS PARTY

Av Mike Leigh. **Oversatt av** Trude Marstein.

Antall forestillinger:	7
Antall publikummere:	1 268

Norge

BABETTES GJESTEBUD

Av Karen Blixen. **Oversatt av** Inger Hagerup.

Antall forestillinger:	18
Antall publikummere:	2 098

Norge

KONDOLERER – KOMILAB 4.3

Av Else Kåss Furuseth

Samproduksjon mellom Nationalteatret og Feelgood.

Antall forestillinger:	6
Antall publikummere:	2 456

Washington

HEDDA GABLER

Av Henrik Ibsen. **Bearbeidet av** Peer Perez Øian og Ole Johan Skjelbred.

Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	1 243

Vilnius

PEER GYNT

Av Henrik Ibsen

Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	440

Jerusalem

POINT OF YOU

Antall forestillinger:	4
Antall publikummere:	400

Et norsk/palestinsk samarbeidsprosjekt mellom Al Ruwah Theatre i Øst-Jerusalem, Dramatikkens hus og Nationalteatret.

Norge

KUNST

Av Yasmina Reza. **Oversatt av** Christina Amadou. **Bearbeidet av** Kjetil Bang-Hansen.

Antall forestillinger:	17
Antall publikummere:	2 766

JULEKONSERT FOR OBOS:

Antall publikummere: 1000

NORSK DRAMAKANON:

Antall Publikummere: 100

STEMMERETTSJUBILEET:

Antall publikummere: 65

SPESIELLE ARRANGEMENTER / PÅ BESØK:

Skolerevy. Hovedscenen
ÅRETS SKOLEREVY 2013

Vinneren av Årets skolerevy er Elvebakkekyven NEXTOPIA. Revyen ble vist på Hovedscenen 10. april.

Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	1 211

Regi: Sindre Strand, Sindre Hansen, Stian Føyen, Liv Marie Skaare Baden. **Dramaturg:** Ulrik Solum Waagsether. **Produsent:** Espen Kvarv Kvernebergh. **Produsent Nationalteatret:** Kristin Fladmoe Wolmer.

Medvirkende: Julian Mæhlen, Tani Hansen, Carsten Smith Elgesem, Bendik Kjeverud Erdal, Kristine Stiberg, Eila Regine Rishovd, Amalie Haglund, Ina Roll Backe.

17. MAI MATINÉ 2013

Antall forestillinger:	1
Antall publikummere:	744

Regi: Kim Haugen. **Scenografi:** Helge Lohne. **Musikalsk ansvarlig:** Per Christian Revholt. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Maskør:** Wibke Schuler. **Dramaturg:** Njål Helge Mjøs, Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** David Parrish.

Medvirkende: Mattis Herman Nyquist, Hanne Tømmta, Kåre Willoch, Lars Lillo-Stenberg, Thorbjørn Harr, Ågot Sendstad, Else Kåss Furu- seth, Mari Maurstad, Fauna Vokalkvintett: Silje Worquenes, Østby

Kleiven, Beate Børli Løkken, Gudrun Emilie Goffeng, Camilla Bjørk Andreassen, Christina Thingvold. Ayesha Wolasmal, Bjarte Tjøstheim, medvirkende fra Elvebakkekyven 2013, Aksel Melkersen, Sarah Benfaddoul og Fanny Hasnaoui Haugen

ELIZABETH THUN – IN BETWEEN

Utstilling
 Nationalteatret viser fem malerier av kunstneren Elizabeth Thun.

DUGNAD FOR FILIPPINENE

En støttekonsert med noen av Norges fremste artister.
 24- november 2013

Antall forestillinger:	1
Antall publikummere:	759

SHAKESPEARE MATINÉ

Kammerkoret Vox Humanamed musikalsk program fra Shakespeares skuespill.

Antall forestillinger:	2
Antall publikummere:	197

NATIONAL SPESIAL TEATERSNAKK

I 2013 ble det holdt en rekke åpne introduksjoner og møter med skuespillere og kunstnere. I tillegg var det samtaler, mestermøter og debatter om kultur, samfunn og teater.

3 490

ENTUSIASTISKE TILHØRE-

NATIONAL SPESIAL

Vi arbeider på alle måter med å åpne teatret, slik at det blir relevant og viktig for enda flere. Et viktig virkemiddel er *National Spesial*. Med denne store satsingen ønsker vi velkommen til teatersnakk, introduksjoner, foredrag, debatter, samtaler og mestermøter, kultur- og teaterquizer, konserter og opprøvd dramatikk. Og publikum strømmer til teatret.

110
ARRANGEMENTER

NATIONAL SPESIAL SCENEKANT

Vi arrangerte en rekke møter med skuespillere og kunstnere til en prat på scenekanten.

OPPMØTE
99%
SHAKESPEARE-MATINÉ

NATIONAL SPESIAL UPRØVD

Mange spennende og overraskende møter mellom teatrets skuespillere, dramatikk og publikum. Musikk, lesning, mat, improvisasjon. Forvent det uventede!

11 015

386
BARN OG FORELDRE

BARNETEATER-QUIZ

Barna får, i tillegg til sterkt barneteater, sine egne National Spesial arrangementer. For eksempel barneteater-quiz.

NATIONAL SPESIAL UNG

Unge National engasjerer sine 6000 medlemmer med blant annet teatersport, quiz, introduksjoner og møter med teatrets kunstnere.

ORGANISASJONEN

Nationaltheatret er en organisasjon med mange ulike profesjoner og yrkesgrupper. For å utvikle våre forestillinger og sørge for at hele nasjonens teater drives og utvikles, trenger vi både skuespillere, snekkere, malere, smeder, rørleggere, elektrikere, lydteknikere, dramaturger, grafikere, billettselgere, journalister, maskører, økonomer, frisører, regissører, scenografer, parykkmakere, skreddere, kostymedesignere, møbelsnekkere, syere, sufflører, rekvisitører, inspiserer, tømrere, markedsførere, produsenter, møbeltapetserere, musikere – bare for å nevne noen.

LEDERGRUPPEN/ ADMINISTRASJON

Hanne Tømta
Thomas Gunnerud
Ida M. Halvorsen
Runi Sveen
Stian Lindquist

May E. Klausen Delsbek,
sekretær

KUNSTERISK

Ledes av Hanne Tømta

Åsmund Ivar Feidje,
komponist og musikkarrangør
Maria Cecilie Mediaas Jørstad,
reportarplanlegger
Victoria Aase H. Meirik,
instruktør
Per Christian Revholt,
kapellmester
Tine Schwab,
scenograf
Øyvind Wangensteen,
lysdesigner
DRAMATURGIATET
Mari Vatne Kjeldstadli
Kristian Lykkeslet Strømskag
Njål Helge Mjos
Hege Randi Tørresen
Aasmund Robert Vik

SKUESPILLERE

Frøydis Armand
Gisken Armand
Bernhard Arnø
Per Egil Aske
Buzhan Baban
Erland Bakker
Petronella Barker
Nils Bech
Ingrid Bolsø Berdal
Yngve Berven
Espen Reboli Bjerke
Ida Elise Broch
Trond Brønne
Anders Baasmo Christiansen
Anders Dahlberg
Tone Danielsen
Eindrude Eidsvold
Per Christian Ellefsen
Lena Kristin Ellingsen
Kjersti Elvik
Marte Engebriktsen
Marika Enstad
Bjørn Floberg
Gisli Örn Garðarsson
Else Käss Furuseth
Per Frisch
Stine Mari Fyrileiv
Heidi Goldmann
Laila Goody
Tor Ivar Hagen
Thorbjørn Harr
Tom A. Haug

Kim Haugen
Benjamin Helstad
Janne Heltberg
Erik Hivju
Mariann Hole
Lars Jacob Holm
Kjersti Holmen
Henrik Horge
Andrea Bræin Hovig
Jo Adrian Haavind
Jan Hårstad
Anne Marit Jacobsen
Ine Jansen
Pål Jensen
Caroline Glomnes Johansen
Emil Johnsen
Nils Johnson
Frank Jørstad
Jane Kelly
Nader Khademi
Agnes Kittelsen
Anne Krigsvoll
Jørgen Langhelle
Birgitte Larsen
Rolf Kristian Larsen
Lasse Lindtner
Anneke von der Lippe
Ida Løken
Mari Maurstad
Toralf Maurstad
Henrik Mestad
Anders Mordal
Cecilie Mosli

Tone Mostraum
Nils Golberg Mulvik
Igor Necemer
Mattis Herman Nyquist
Nils Ole Oftebro
Kari Onstad
Liv Bernhoft Osa
Anne Marie Ottersen
Marian Saastad Ottesen
Mads Ousdal
Sverre Anker Ousdal
Mads Sjøgård Pettersen
Håkon Ramstad
Hanne Skille Reitan
Torgeir Reiten
Kai Remlov
Øystein Røger
Jan Gunnar Røise
Hermann Sabado
Eivin Nilsen Salthe
Kjersti Botn Sandal
Steinar Taarn Sande
Vidar Sandem
Finn Schau
Ågot Sendstad
Kari Simonsen
Bjørn Skagestad
Ole Johan Skjelbred
Espen Skjønberg
Hennika Skjønberg
Christian Skolmen
Marte Magnusdotter Solem
Thea Stabell

Kikki Stormo
Christian Greger Strøm
Eli Stålhand
Ivar Ørn Sverrisson
Andrine Sæther
Jan Sælid
Chenno Tim
Pia Tjelta
Trine Wiggen
Viktoria Winge
Kristian Winther
Jon Øigarden

ADMINISTRASJON

Ledes av Thomas Gunnerud

DRIFTSTEKNISK

Ole Freddy Olsen,
driftsteknisk sjef
Marit da Costa
Camilla Cecilie Eike
Terje Grime
Jon-Are Hansen
Gunn Jensegg
Vilde Kristina Klohs
Anne Berit Nesne
Anita Trinerud
Tale Tøstie
Tone Volla Tøstie
ØKONOMI OG PERSONAL
Inger Jonsvik,
økonomisjef
Vigdis Gundersen

Hanne Tømta
Teatersjef

Thomas Gunnerud
Direktør

Stian Lindquist
Teknisk sjef

Ida M. Halvorsen
Kommunikasjonssjef

Runi Sveen
Produksjonssjef

Lena Agnalt
Ole Bernhard Nielsen
Elisabeth Rui
Reidar Gudmundsen Sand
Bjørn Wiggo Storbråthen

KOMMUNIKASJON

Ledes av Ida M. Halvorsen

INFORMASJONS- AVDELINGEN

Marte Eielsen,
informasjonssjef
Alexander Bergan
Kirsti Johanne Ellefsen
Ingvild Gjerstad
Torbjørn Haugen
Tone Hoemsnes
Odd-Arne Steen
Marcus C. Volla Tøstie
Tone Volla Tøstie
Jannik Finstad Wiberg

SPONSORAVDELING

Ba Clemetsen,
sponsorsjef

FESTIVAL- OG FORMIDLINGS- LEDER

Hanne Liseth

MARKEDSAVDELINGEN

Thine Sletbakk Bugge,
markedsjef
Maren Blomstereng Berget
Hilde Vibeke Innerby

Jan Lier
Ellen Lorenzen
Marit K. Løvold
Stine Smemo Strachan
Kari Nordberg Svendsby
Trine Sandrine Syrrist
Jannik Finstad Wiberg

BILLETTKONTORET

Monica Sigvik,
leder for billettkontoret
Even Alfheim
Paola Burigana
Svein H Eldhøy
Silje Gundersen
Åsta Hagen
Kine Maria Halvorsen
Kent D. D. Heinesen
Sunniva Jarmann
Amalie Rynning Seip
Maren Sunde

PUBLIKUMSAVDELINGEN

Anita Granheim,
sjef for publikumsområdene
Stian Hjelvin Andersen
Hedda Bakker
Liv Marie Skaare Baden
Marie Brødholt
Ida Christensen
Grazia M.J.Dicanio
Anders Elvestad
Peik Elias G. Greaker
Irina Grötting

Silje Gundersen
Tor Stefan Løstegaard Hagen
Kari Haug-Warberg
Adrian Ø. Helvik
Martin Hemli
Ingrid Hjort
Kaja Marie Ranveig Hjort
Sara Krigsvoll
Pål Fredrik Kvale
Børre Johan Kvalvik
Laura Lillo-Stenberg
Hege Michaelsen
Kaja Millstein Mjelstad
Sofie Røger
Celina Sørbøe
Ilene M. Sørbøe
Hilde Tøsten
Jarle Bølviken Tollefsrud
Simone Tøstie
Tale Tøstie
Jørgen Wangensteen
Isak Holtan Wisløff
RESTAURANT
June Susanne Berg
Bård Berntzen
Julie Fjeldstad
Ehab Elsayed N. Ismail
Elin Marie Melgård

Elisabeth Reinertsen
Philip Dixon Sandberg
Elisabeth Sødal
Karoline Marie Enoksen
Rebekka Handeland
Veronica Johansen

PRODUKSJON

Ledes av Runi Sveen

INSPISIENTER

Claudio Knut Aiello
Ida Nilsen Aune
Knut Børresen
Kjetil Falkum
Pål Grønli
Lars O. Brinch Gundersen
Hedda Stensen Haaland
Christina Johannessen
Kine Sørbøe
Hans Voigt
SUFFLØRER
Magne Tobias Ausland
Vibeke Brathagen
Silje Underhaug Fosseli
Karoline Husjord
Lise Roesen Karlsen
Trond Bøthun Nilsen
Wenche Blix Rudi
Gillian Schau

PRODUKSJONSAVDELINGEN

Margrethe Hamre Aaby
Arne Abrahamson
Kirsti Holm-Glad
Jan Ingierd
Truls Kwetzinsky
Sandra Lorentzen
Ola Andreas Neegaard
David Parrish
Kristin Fladmoe Wolmer

TEKNISK

Ledes av Stian Lindquist

KOSTYMEAVDELINGEN

Marysia Daczowska Wist,
leder for kostymeavdelingen
Robert Andresen
Linda Braseth
Teresa Barbara Brdej
Cathrine Engehagen Bråthen
Ragnhild Grøndahl
Bente Heegaard
Britt Holm
Maria Susanna Jansson
Mette Højberg Jeppesen

Guro B. Jøssang
Tove Klausen
Jannicke Spillmer Klohs
Connie F. Knapstad
Stine Berg Knudsen
Emilyn Mckenna
Susila S. Oldebråten
Elinor Strøm
Maren J. Z. Sælensminde
Ingvil Elise Toft
Liv M. Dahl Tønnessen

LYD, LYS OG VIDEO-AVDELINGEN

Ivar Nedberg
leder for lyd- og lysavdelingen
Nina Jonsvik Aarskog
Ulf Bjørklid
Ryan William Bourne
Sondre Brandbyge
Ida Klevstul Burdal
Sven Einar Erga
Øyvind Furuhatt
Hanne Marte F. Griffiths
Lars Hermansen
Torben Jolma
Camilla Karlsen
Rune Kjelby
Roy Knudsen
Klaus K. Kottmann
Terje Melbye Larsen
Lisa Lind
Hilde Løken
Håvard Morsund
Anine Nonshaugen
Siv Gina Nonshaugen
Terje Pettersen
Kai Nicolai Priddy
Mari Røsjø
Petter Steen
Bjørn Stenrud
Bjarne Svendsen
Joanna Sverdrup
Nils Wingerei
Knut Ås

MASKEAVDELINGEN

Eva Sharp,
leder for maskeavdelingen
Annikka Andersen
Anne-Sofie Baro
Greta Bremseth
Malin Mo Jones
Nina Kónig
Ruth Haraldsdottir Norvik
Hege Ramstad
Wibke Schuler

SCENETEKNISSK AVDELING

Ole Christian Rønningen,
sceneteknisk sjef
Lars Abrahamson
Balz Baumgartner
Stein Ekvang
Torgeir Gabrielsen
Mats Grenabo
Ola Gustavsen
Erlend Holst-Jensen
Kjell Gunnar Høen
Bjørn Steinar Jakobsen
Hans R. Jarn
Inger M. Solskjær Johansen
Martin Brage Jonassen
Christian Lie
Julian Bendik Madsø
Eric Marks
Kristian G Maurstad
Mikael Mycielski
Jan Erik Nestande
Einar Bache Nilsen
Lasse Nilsen
Ole Fredrik Pedersen
Knut Rasmussen
Henning Sandberg
Sandra Sörqvist
Thomas Emil Østvang
Njål Martin Øwre

VERKSTEDET

Lars Helvik,
leder for verksted
Tanveer Ashraf
Dani Bekkely
Jan-Orville Ekstrøm
Guri H. Reinlie Elton
Geir Edvin Frøberg
Lise Hagen
Ivar Øystein Holt
Svein Arild Lindahl
Atle Berger Martin
Inger Melander Molenaar
Tron Rud
Stian Ødegaard

Oversikten tilsvarer ikke årsverk, men tilsatte med ulik type ansettelse.

GJESTENDE KUNSTNERE 2013

Alsaker, John-Kristian, scenografi og kostymedesign
Andersen, Anders T, regi
Andreassen, Aleksander, videodesign
Bang-Hansen, Kjetil, regi
Barrett, Natasha, komponist, lyddesign
Birkeland, Erlend, scenografi og kostymedesign
Boyadjiev, Kaloyan, koreografi
Bråten, Cathrine Engehagen, kostymedesign
Bråthen, Ola, lyddesign
Bøe, Åsmund, lysdesign
Damerell, Nia, scenografi og kostymedesign
Erga, Sven, lyddesign
Farr, David, dramatiker
Fredriksen, Katja Ebbel, kostymedesigner
Gardarsson, Gisli Örn, regi, dramatisering
Geber, Maria, kostymedesign
Goksoyr, Toril, dramatiker, regi
Harboe, Hans Petter, kostymedesign
Hedin, Erik, komponist, lyddesign
Helgason, Björn, lysdesign
Hesjevoll, Ada, scenografi
Horn, Kjersti, regi
Johannessen, Ina Christel, koreografi
Jasenka, Antanas, komponist
Jönsson, Börkur, scenografi
Jupither, Sofia, regi
Kjetså, Solfrid, scenografi og kostymedesign
Kjærund, Marianne, koreografi
Korsunovas, Oskaras, regi
Kottmann, Klaus, videodesign
Lid, Tore Vagn, regi, lyddesign, dramatiker
Lillo-Stenberg, Lars, musikalsk ansvarlig
Ljunggren, Thorbjørn, videodesign
Magnusson, Erika, scenografi og kostymedesign
Manning, Nick, lyddesign
Martens Camilla, dramatiker, regi
Michelsen, Linn Therese, kostymedesign
Mikaelsen, Magnus, lysdesign
Moslet, Bibbi, bearbeidelse, dramaturg
Mosli, Cecilie, regi
Myrphy, Brenda, kostymedesign
Myrtvedt, Olav, scenografi
Narbutas, Vytutas, scenografi og kostymedesign
Nauziciel, Arthur, regi
Nielsen, Christopher, dramatiker, scenografi
Nilsson, Tomas, lyddesign
Olerud, Ingeborg S., lysdesign
Petersen, Jonas Corell, bearbeidelse, regi
Ruge, Ellen, lysdesign
Salovaara, Milja, scenografi og kostymedesign
Sandsund, Torkil, bearbeidelse, regi
Schieper, Nick, lysdesign
Schille, A.K., lyddesign
Seim, Trygve, komponist
Skinnarmo, Eiliv, scenografi og kostymedesign
Strøm, Dordi, scenografi og kostymedesign
Stålhand, Eli, koreografi
Sutoda, lysdesign
Tandberg, Ole Anders, dramatiker, regi
Tønder, Ingrid, scenografi og lysdesign
Ullmann, Liv, bearbeidelse, regi
Winge, Stein, regi
Øian, Peer Perez, bearbeidelse, regi

STYRETS BERETNING 2013

Nationaltheatret er landets største teater, og skal være det ledende teatret i Norge. Teatret skal utvikle scene-kunsten og anerkjennes internasjonalt. Selskapets forretningskontor er i Oslo med faste scener i Oslo sentrum og på Torshov. I tillegg gjester Nationaltheatret scener både i Norge og utenlands.

PUBLIKUMSTILBUDET

Nationaltheatrets fire scener var i kontinuerlig drift med et omfattende tilbud til publikum i 2013. Variasjonen i repertoaret er preget av høy kvalitet, stor bredde og presentasjon av internasjonal scenekunst. Repertoaret besto totalt av 54 oppsetninger/aktiviteter, hvorav 27 egne, 16 samarbeidsproduksjoner og 11 gjestespill.

Publikumsbesøket totalt og på egne scener er det høyeste teatret har hatt i år hvor fokuset ligger på samtidsdramatikk. Det samlede publikumsbesøk var på 209 873, og av dette var 198 037 besøk på egne scener. Totalt viste teatret 795 forestillinger, 736 på egne scener og 59 på turné.

Teatret presenterte ni forskjellige oppsetninger beregnet på barn og unge med totalt 97 forestillinger og for et samlet publikum på 48 333. Av dette leverte teatret tre forestillinger for 1 800 publikummere til

Den Kulturelle Skolesekken. For barn og familier presenterte teatret *Folk og røvere i Kardemomme by* og *Ronja Røverdatter*, og for de unge presenterte teatret *I møte med det tapte* og Årets skolerevy, samt en rekke spesielle arrangementer for *Unge National*.

I år hvor Ibsenfestivalen ikke arrangeres har teatret en uttalt samtidsorientering. I forhold til totalaktiviteten har nærmere 2/3 av oppsetningene og aktiviteten hatt sitt fokus på samtiden og samtidsdramatikk. Antallet uroppføringer har vært ni, ti av oppsetningene har vært norsk samtidsdramatikk fra de siste 15 år, og sju av oppsetningene utenlandsk samtidsdramatikk yngre enn 15 år.

Teatret har videreført sitt International Contemporary Stage Programme (ICON) med totalt seks gjestespillproduksjoner, hvorav den ene var en tjuvstart i desember 2012 med *Fatzer* fra Transiteatret. Utover i 2013 fulgte *Lucia's chapters of coming forth by day* av Sharon Fogarty/Lee Breuer i samarbeid med Grusomhetens Teater og kompaniet Mabou Mines, *Herakles oder die Hydra* av Heiner Müller i samarbeid med KHIO, *Miranda - etter William Shakespeares Stormen* fra Vilnius Miesto Teatras i Oskaras Korsunovas regi, i samarbeid med Ultima-festivalen *Delusion of the fury* av Harry Partch i Heiner Goebells

regi, og *Young @ Heart: End of the road* fra No Theatre i USA.

I 2013 feiret Norge hundreårsjubileet for kvinners stemmerett, og Nationaltheatret kunne i jubileumsåret by på sterke kvinnelige stemmer, som alle trakk et stort publikum til Hovedscenen. Liv Ullmann regisserte *Onkel Vanja*, og Cecilie Mosli iscenesatte *Ronja Røverdatter*. Kjersti Horn ga P.O. Enquists roman *Styrtet Engel* et liv på scenen – et stykke som også ble en viktig samfunnskommentar om det å være annerledes. I tillegg presenterte teatret en forestilling av Lene Therese Teigen i anledning Stemmerettsjubileet i Lagtingssalen på Stortinget.

SAMARBEID

I tillegg til Nationaltheatrets egne produksjoner i Norge bidro teatret i 2013 med kunstneriske og/eller økonomiske ressurser til 16 samarbeidsprosjekter med andre institusjoner/kompanier.

Teatret samarbeidet i 2013 med Centre Dramatique National Orléans, Thalia Teater, Vesturport Theatre Company, Feelgood Film & TV, Festspillene i Bergen, Dramatikens Hus, Al Ruwah Theatre, KHIO, Union des Théâtres de l'Europe, Goksøyr/Martens, Thea Stabell, Toril Solvang og Camilla Eeg-Tverrbak, FN-sambandet,

Årets Skolerevy, NRK, Røde Kors, Unicef, Redd Barna, Kirkens Nødhjelp, Streetlight, Eyeworks Dinamo, DNB og OBOS.

INTERNASJONALE GJESTESPILL

Internasjonal utadrettet aktivitet er svært viktig for Nationaltheatret. I 2013 har teatret gjestet *Nordic Cool*-festivalen i Washington D.C. med *Hedda Gabler*, Sirenos-festivalen i Vilnius med *Peer Gynt* og Centre Dramatique National i Orléans med *Abigails Party*.

Teatret ble i 2013 medlem i Union des Théâtres de l'Europe for å styrke sitt internasjonale nettverk. Unionen har 40 medlemmer, hvorav 20 teatre fra 18 forskjellige land i Europa.

DEN INTERNASJONALE IBSENPRISEN

Prisen deles ut annethvert år og skal honorere en person, institusjon eller organisasjon som har tilført verdensdramatikken eller teatret nye kunstneriske dimensjoner.

I 2012 gikk prisen på 2,5 mill. kr. til komponisten og instruktøren Heiner Goebells fra Tyskland. Prisen deles neste gang ut i 2014, og prisvinneren annonseres på Ibsens fødselsdag den 20. mars 2014. Prisutdelingen vil finne sted på teatret under Ibsenfestivalen 2014.

Nationaltheatret har sekretariatsansvaret for komiteen og bistår komiteen med tilrettelegging og gjennomføring av dens arbeid, utdelingsarrangement og informasjonsarbeid. Teatret administrerer Kulturdepartementets tilskudd til Den internasjonale Ibsenprisen, og disponerer ressursene i samråd med komiteens leder Per Boye Hansen. Teatret rapporterer årlig til departementet om bruken av midlene.

HEDDAPRISEN 2013

Norsk teaters årlige bransjepriser ble delt ut den 9. juni på Det Norske Teatret. Nationaltheatret hadde åtte nominasjoner i seks av totalt ti kategorier. Av disse mottok Giske Armand prisen for beste kvinnelige hovedrolle i *Jeg forsvinner*, og Oskaras Korsunovas prisen for beste regi for *Peer Gynt*.

KVALITETSEVALUERING 2013

Kulturdepartementet gjennomførte i 2013 en evaluering av tre institusjoner på scenekunstmrådet: Nationaltheatret, Rogaland Teater og Sogn og Fjordane Teater. Formålet med evalueringen er å framskaffe informasjon og innsikt som kan belyse hvordan institusjonene bidrar til at målene på scenekunstmrådet nås. Kvalitative dimensjoner kan imidlertid vanskelig måles gjennom rent objektive indikatorer. Kulturdepartementet valgte derfor

en modell for vurdering av kunstnerisk kvalitet med utgangspunkt i den danske *Ønskekivistmodellen*. Modellen gir ikke et ferdig sett med resultatindikatorer, men skal gi rom for en systematisk og nyansert dialog om kunstnerisk kvalitet mellom institusjonen og den evaluerende instans.

Evalueringen ble gjennomført ved at teatret først leverte en egenevaluering. Denne, sammenstilt med annen relevant informasjon om teatret, inngikk så i den endelige evalueringen foretatt av et panel oppnevnt av Kulturdepartementet.

Når det gjelder teatrets kunstneriske arbeid oppsummerer panelet:

«Det er panelets vurdering at Nationaltheatret i evalueringsperioden har vist stor kunstnerisk vilje på flere måter. Både når det gjelder repertoar, valg av regissører, tekster og kunstneriske konsepter fremstår teatret som undersøkende og kunstnerisk nysgjerrig. Nysgjerrigheten synes svakere når det gjelder å utvikle nye teateropplevelser for barn og unge. Ellers har teatret tilgang på høy kompetanse for de fleste funksjoner i den kunstneriske prosessen og evner å bruke disse ressursene godt. I repertoarvalg viser teatret sin relevans både som forvalter av kulturarven og når

det gjelder aktuelle samfunnstemaer. At teatret har en framskutt rolle i det norske scenekunstlandskapet er det heller ingen tvil om, men panelet vil støtte teatrets egen ambisjon om å bli enda synligere i offentlige diskusjoner og samtaler som angår scenekunsten og scenekunstheltets utvikling.»

Når det gjelder teatrets arbeid med god ressursutnyttelse oppsummerer panelet:

«Panelet sitter igjen med et inntrykk av at Nationaltheatret er et veldrevet teaterhus som gjennom god og kompetent styring forvalter sine ressurser godt og planmessig. Både den administrative og den teaterfaglige kompetansen på Nationaltheatret fremstår som solid. Nationaltheatret er imidlertid en stor og kompleks virksomhet med en tung historie. Å legge til rette for økt dynamikk og nødvendige omstillinger er desto mer krevende. Panelet mener likevel at det er både vilje og evne i teatrets ledelse til å arbeide kontinuerlig og systematisk med dette.»

KUNSTSAMLINGEN

Teatret viste fem utstillinger i 2013 i våre publikumsområder: Håkon Blekens portretter av Liv Ullmann, teatrets verker av Oda, Christian og Per Krohg, utvalgte verk fra DNBs samling av Gruppe Zink, Elizabeth Thuns utstilling *In Between*, og Håkon Gullvågs skuespillerportretter av

teatrets ensemble.

MANGFOLD

Teatret har utarbeidet en mangfoldsstrategi med fokus på de utfordringer som følger av dette siktemålet. Teatret arbeider kontinuerlig i repertoarplanlegging, rollebesetning og gjennom auditions med å rekruttere kvalifiserte skuespillere og annet kunstnerisk personale med minoritetsbakgrunn.

I 2013 vil teatret fremheve fem oppsetninger som har hatt et uttalt fokus på mangfold og inkludering: *Styrtet Engel*, *Dugnad for Fillippinene*, *I møte med det tapte*, *Point of you* og *Young @ Heart: End of the road*.

Teatret etablerte i 2010 ordningen Unge National hvor unge mellom 15 og 25 år kan melde seg inn og kjøpe teaterbillett til kinopris. Ved utgangen av 2013 har denne ordningen ca. 7000 medlemmer. Teatret har også i 2013 pleiet kontakt med ideelle og humanitære organisasjoner hvor særskilte grupper inviteres til lukkede prøver og diverse utvalgte forestillinger.

Som et av de første teatre i verden har Nationaltheatret testet et system basert på ny teknologi for å kunne gi blinde og svaksynte en bedre teateropplevelse.

ØKONOMISKE FORHOLD

Styret bekrefter at fortsatt drift er lagt til grunn for regnskapet, og at regnskapet gir et rettviseende bilde av resultat og stilling pr 31.12.2013.

Årets resultat viser et overskudd på kr 464 493. Driftsinntekter i 2013 ble 227 mill. kr. mot 226 mill. kr. i 2012. Av dette var egeninntektene 50,1 mill. kr. mot 52,2 mill. kr. i 2012. Driftskostnadene ble 225,8 mill. kr. mot 227,3 mill. kr. i 2012.

Personalkostnadene i 2013 er økt med 0,3 prosent, eksklusivt pensjonskostnader. Hovedårsaken til den lave veksten er en nedgang i ekstrahjelp, gjester etc.

Det er redegjort nærmere for pensjonsforpliktelser og -kostnader i note seks i årsregnskapet. Teatret har lagt NRS' parametre fra august 2013 til grunn for pensjonskostnadene. Det knytter seg i fremtiden stor usikkerhet rundt avviklingen av estimatavviket i pensjonsberegningene og innvirkningen dette vil ha på teatrets egenkapital. Denne situasjonen gjelder for hele teater- og orkesterfeltet, og det pågår et arbeid mellom NTO og departementet om hvordan utfordringen skal håndteres.

Teatret mottar over rammetilskuddet fra

staten fire mill. kr. årlig i øremerkede midler som skal dekke finansieringskostnader ved låneopptak knyttet til investeringer. Låneopptak på 25 mill. kr. over 10 år ble på denne bakgrunn foretatt i 2010 med departementets godkjennelse. Saldo på dette lånet er pr. 31.12.13 på 15,6 mill. kr. Det er redegjort nærmere for teatrets langsiktige gjeld i note fem i årsregnskapet.

Styret vurderer den finansielle risikoen i teatret til å være akseptabel på bakgrunn av teatrets egenkapitalsituasjon og stabiliteten i de offentlige tilskudd.

SPONSORMIDLER OG ANDRE TILSKUDD

Teatret har også i 2013 hatt samarbeidsavtale med DNB ASA, og inngått ny avtale med OBOS for perioden 2014–2016. I 2013 mottok teatret totalt 1,25 mill. kr. i sponsormidler. Det er redegjort for omfanget av sponsormidler i note ti i årsregnskapet. Styret vil takke bidragsytere og samarbeidspartnere for god støtte og godt samarbeid i året som er gått.

MILJØFORHOLD

Arbeidsmiljøet er tilfredsstillende. Det er i 2013 holdt tre møter i Arbeidsmiljøutvalget. Gjennomsnittlig sykefravær har i 2013 vært 4,07 prosent. Det er i 2013 registrert tre skader under arbeidet som har medført sykefravær. Virksomheten forurenses ikke det ytre miljø.

LEDELSE, ORGANISASJON OG LIKESTILLING

Hanne Tømta tiltrådte som teatersjef 01.01.2009 på åremål frem til 2015. I februar 2013 ble stillingen som teatersjef utlyst på nordisk plan, og i juni fattet styret vedtak om at Hanne Tømta fortsetter som teatersjef på nytt åremål for perioden f.o.m. 01.01.2015 t.o.m. 31.12.2018.

Teatret utarbeidet i 2010 en overordnet strategi for perioden 2010–2014, og vedtok overordnet målsetting og hovedmål for virksomheten. Hovedmålene er nærmere utdypet i strategien, og er omsatt i handlingsplaner for utvikling på alle områder i teatret. Styret har kontinuerlig fokus på god utvikling i arbeidet sitt. Styret legger videre stor vekt på at teatrets ledelse sammen med de tillitsvalgte arbeider med å utvikle virksomheten i tråd med strategien og teatrets verdigrunnlag.

Blant teatrets fast ansatte er det en jevn fordeling mellom kjønnene på henholdsvis 54,1 prosent menn og 45,9 prosent kvinner. Teatrets ansatte omfattes av tariffavtaler som regulerer lønns- og arbeidsbetingelser uavhengig av kjønn. Ledelsen ved teatret, dvs. øverste ledelse, avdelingsledelse og produsenter har i 2013 bestått av 21 personer; ni menn og 12 kvinner. Teatret har 11 styre- og varamedlemmer; fem kvinner og seks menn. Kjønnfordelingen gjør at styret ikke ser noen grunn til å iværsette

tiltak i denne forbindelse.

FORVALTNING AV TEATERBYGNINGEN

Nationaltheatrets fredete bygning stiller helt spesielle krav og utfordringer både når det gjelder vedlikehold og når det gjelder teaterdrift.

I tråd med St. meld. nr. 32 (2007–2008) «Bak kulissene» og St. prp. nr.1 for 2009 la teatret i 2009 frem et forslag overfor departementet til en forvaltningsmodell hvor Statsbygg overtar forvaltningen av teaterbygningen. I denne forbindelse har departementet engasjert Statsbygg til å utrede behovet for rehabilitering og oppgradering av teatrets hovedbygning, hvilket ble gjort gjennom 2010 og 2011.

Statsbyggs kostnadsestimat ble presentert i januar 2012 og viser at for å bringe teaterbygningen til en tilstandsgrad som tilfredsstillende Statsbyggs normer ligger kostnadene i et spenn mellom 707 og 885 mill. kr. Styret gjorde en henvendelse til departementet for å forsikre seg om at hensynet til moderne teaterdrift, universell utforming og publikums behov vil bli ivare tatt i et langsiktig perspektiv.

Regjeringen fattet i juni 2012 vedtak om at det skal gjennomføres en KS1-prosess med en konseptvalgutredning og tilhø-

rende ekstern kvalitetssikring. Det ligger i KS-ordningens metodikk at det er nødvendig å utvide perspektivet for et prosjekt som vil være så avgjørende for Nationaltheatrets framtidige driftssituasjon. Dette er ikke bare spørsmål om å rehabilitere en fredet teaterbygning på best mulig måte. Det gjelder å få på plass et beslutningsunderlag for å stake ut kursen for landets nasjonalteater i et 50-års perspektiv. KS1-prosessen skal belyse alle nødvendige sider av Nationaltheatrets samfunnsrolle og hvilke rammevilkår landets nasjonalteater bør ha i perioden 2020–2070 for å kunne utføre sin samfunnsrolle. Det ligger som en grunnleggende forutsetning at Nationaltheatrets bygning skal rehabiliteres og oppgraderes som teater.

Den første del av KS1-prosessen er en konseptvalgutredning. Denne ble gjennomført i 2013 av Kulturdepartementet med konsulentbyrået Terramar/Oslo Economics som utførende og med Snøhetta som rådgivende arkitekter, og vil bli overlevert departementet vinteren 2014. Deretter skal konseptvalgutredningen gjennom en kvalitetssikringsprosess (KS1) som foretas av et uavhengig konsulentselskap.

Når kvalitetssikringen er gjennomført, vil departementet ta stilling til konseptvalget, og deretter skal Regjeringen ta stilling til videreføring gjennom en KS2-prosess; det vil si at konseptvalget går til forprosjektering.

Teatret ser frem til den videre prosessen med utredning av behovene i tråd med departementets mandat og imøteser den videre dialogen med departementet angående utviklingen i byggesaken, rehabiliteringen og forvaltningen av teaterbygningen.

Teatret gjennomførte større rehabiliteringstiltak i perioden 2008–2010,

hvorav 25 mill. kr. på sceneteknikk og åtte mill. kr. i teaterbygningen. Hovedtiltaket var utskifting av teatrets snorloft sommeren 2010 innenfor en kostnadsramme på 20 mill. kr.

I 2010 mottok teatret økte midler til systematisk vedlikehold av teaterbygningen. De bygningsmessige tiltakene har i hovedsak vært bygningsteknisk rehabilitering, modernisering av elektriske anlegg og brannvernstiltak. Teatret gjennomførte slike tiltak for 2,4 mill. kr i 2013. Teatret har i de senere år også foretatt avsetninger til periodiske vedlikeholdstiltak, og denne avsetning er ved utgangen av 2013 på 3,3 mill. kr.

IEIERE

Den norske stat eier alle aksjene i A/S Nationaltheatret.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår at årets overskudd på kr 464 493 føres mot Annen egenkapital.

STYRET

Styret har frem til generalforsamling den 20. juni 2013 bestått av:

Statens representanter:

Anne Enger, styreleder
Siri Frost Sterri, nestleder
Leif Pagrotsky
Anniken Thue
Jens P. Heyerdahl d.y.
Første varamedlem Kirsten Haune
Andre varamedlem Margaretha Østern
Tredje varamedlem Ferenc Kovacs

Ansattes representanter:

Kim Haugen
m/ personlig varamedlem Liv B. Osa
Linda Braseth
m/ personlig varamedlem Knut Ås

På generalforsamling den 20. juni 2013 oppnevnte Kulturdepartementet følgende medlemmer og varamedlemmer til styret for Nationaltheatret for perioden 2013–2017:

Statens representanter:

Anne Enger, styreleder, gjenoppnevning
Øystein Djupedal, nestleder, ny
Jens P. Heyerdahl d.y., medlem, gjenoppnevning
Leif Pagrotsky, medlem, gjenoppnevning
Tone Winje, medlem, ny

1. varamedlem Martin Biehl, ny
2. varamedlem Margaretha Østern, gjenoppnevning

De ansattes representanter:

Det ble avholdt valg til styret blant teatrets ansatte 23. april 2013 og følgende ble valgt:

Kunstnerisk sektors representant:

Mattis Herman Nyquist
Varamedlem: Tone Danielsen

Øvrig personales representant:

Connie F. Knapstad
Varamedlem: Truls Kwetzinsky

Styret retter en stor takk til alle ansatte for innsatsen i 2013.
Oslo, 24. februar 2014

I styret for A/S Nationaltheatret:

Anne Enger, styreleder, Øystein Djupedal, Jens P. Heyerdahl d.y., Connie F. Knapstad, Mattis Herman Nyquist, Leif Pagrotsky, Tone Winje, Hanne Tømte, teatersjef, Thomas Gunnerud, direktør.

Bak fra venstre: Jens P. Heyerdahl d.y., Mattis Herman Nyquist, Anne Enger, Øystein Djupedal, Tone Winje, Martin Biehl
Foran: Leif Pagrotsky, Connie F. Knapstad

RESULTATREGNSKAP

	Note	2013	2012
DRIFTSKOSTNADER			
EGNE INNTEKTER			
Billettinntekter	2	42 634 320	41 053 814
Diverse inntekter, bl.a. programsalg, restaurant		6 397 312	6 256 571
Sponsorinntekter og andre tilskudd	10	1 104 030	4 848 255
SUM EGNE INNTEKTER		50 135 661	52 158 640
OFFENTLIGE TILSKUDD			
Ordinært driftstilskudd fra Staten	3	175 433 000	168 698 000
Andre offentlige tilskudd	3	1 001 241	5 502 064
SUM OFFENTLIGE TILSKUDD		176 434 241	174 200 064
SUM DRIFTSINNTEKTER		226 569 903	226 358 704
DRIFTSKOSTNADER			
PRODUKSJONSKOSTNADER			
Produksjonskostnader		5 708 533	5 838 941
Andre varer og tjenester		10 673 258	9 358 247
SUM PRODUKSJONSKOSTNADER		16 381 791	15 197 188
PERSONALKOSTNADER			
Lønn		111 813 488	110 242 232
Ekstrahjelp, gjester etc.		12 072 502	14 147 857
Arbeidsgiveravgift		19 013 359	18 407 876
Diverse honorarer		1 106 158	935 562
Pensjoner, diverse sosiale utgifter	6	13 226 893	10 666 350
SUM PERSONALKOSTNADER	4	157 232 400	154 399 877
AVSKRIVNINGER			
Ordinære avskrivninger	8	9 583 547	9 201 185
SUM AVSKRIVNINGER		9 583 547	9 201 185
ANDRE DRIFTSKOSTNADER			
Opplæring og videreutvikling		310 013	459 309
Kjøp av forestillinger		1 725 371	4 790 141
Forfatterhonorar, musikkavgift		4 696 929	6 642 727
Lokaler		16 725 855	16 442 642
Reiser, diett, losji		3 447 290	3 542 016
Salgs- og informasjonskostnader		7 628 902	8 182 681
Kontorrekvisita, IKT og telefon		5 140 374	5 129 922
Diverse administrasjonskostnader		2 937 616	3 278 704
SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER		42 612 349	48 468 141
SUM DRIFTSKOSTNADER		225 810 087	227 266 391
DRIFTSRESULTAT		759 816	-907 687
FINANSIELLE POSTER			
ANDRE FINANSINNTEKTER			
Finanskostnader		1 040 591	1 443 048
		1 335 914	1 504 379
RESULTAT AV FINANSIELLE POSTER		-295 323	-61 331
ÅRSRESULTAT		464 493	-969 018
DISPONERING:			
Årets resultat avsatt til egenkapitalen		464 493	-969 018

BALANSE

EIENDELER

	Note	2013	2012
ANLEGGSMIDLER			
Teaterbygning	8	17 559 048	17 195 494
Innredninger i leide lokaler	8	15 877 628	17 899 047
Maskiner, teknisk utstyr og inventar	8	26 923 566	29 289 889
Overfinanserte pensjonsforpliktelser	6	1 279 314	368 924
Langsiktig fordring på Staten	12	4 600 000	4 600 000
SUM ANLEGGSMIDLER		66 239 555	69 353 354
OMLØPSMIDLER			
Forskuddsbetalte forestillingskostnader	9	5 162 105	5 784 287
Debitorer		3 616 426	1 941 906
Forskuddsfakturerte sponsormidler			
Skattetrekkskonto		6 266 647	6 107 720
Bank og kasse		11 941 872	10 775 870
SUM OMLØPSMIDLER		26 987 049	24 609 782
SUM EIENDELER		93 226 605	93 963 135

EGENKAPITAL OG GJELD

	Note	2013	2012
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Aksjekapital (195 aksjer á kr. 1.000)	11	195 000	195 000
Overkursfond	12	10 000 000	10 000 000
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		10 195 000	10 195 000
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	12	12 737 932	12 273 439
Egenkapitaltilskudd fra Staten	12	4 600 000	4 600 000
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		17 337 932	16 873 439
SUM EGENKAPITAL		27 532 932	27 068 439

GJELD

LANGSIKTIG GJELD			
Pensjonsforpliktelser	6	1 372 801	1 611 694
Langsiktig lån	5	15 625 000	18 958 346
Avsatt lønnsforpliktelse	4	1 538 800	1 281 000
SUM LANGSIKTIG GJELD		18 536 601	21 851 040

KORTSIKTIG GJELD

Leverandører		3 270 260	5 299 665
Forskuddsbetalte sponsormidler	10	50 000	
Forskuddsbetalte inntekter	13	3 521 110	1 378 748
Forskuddsbetalte abonnementer og billetter		8 353 386	8 314 267
Skattetrekk, arbeidsgiveravgift, feriepenger og lønn		24 867 948	24 848 277
Merverdiavgift		156 533	120 368
Annen kortsiktig gjeld	7	6 937 835	5 082 331
SUM KORTSIKTIG GJELD		47 157 071	45 043 656
SUM GJELD		65 693 672	66 894 696
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		93 226 605	93 963 135

NOTER

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. Det er ikke avsatt til eventuelle tap pr 31.12.

Billettinntekter og aktiverte oppsetningskostnader

Billettinntekter blir inntektsført når forestilling er avholdt. Forestillingskostnader er periodisert til det år forestillingen har premiere. Se note 9.

NOTE 2 – BILLETTINTEKTER

	Antall publ.	Bill. innt. i kr. 1 000
Hovedscenen	131 942	30 799
Amfiscenen	38 243	7 662
Torshovteatret	5 657	1 003
Malersalen	2 608	215
Andre scener	11 766	128
Lukkede forestillinger	7 607	321
Omvisninger	214	12
Sum egne lokaler	198 037	40 140
Turne, gjestespill og samarbeidsprosjekter	11 836	
Andre billettinntekter		2 494
Totalt antall publikummere / billettinntekter	209 873	42 634

NOTE 3 – TILSKUDD TIL DRIFT

Nationaltheatret mottok kr. 173 921 000 i tilskudd fra Staten.

Den Internasjonale Ibsenprisen mottok kr. 3 698 000 i statstilskudd.

	Nationaltheatret	Ibsenprisen	Sum
Statstilskudd ihht tilskuddsbrev 18.12.12 og 6.2.13	173 921 000	3 698 000	177 619 000
Tilleggsbevilgning til arbeid med konseptvalgutredningen 25.9.13	1 000 000		1 000 000
Tidligere avsatt til øremerkete midler til lånefinansierte investeringer	512 000		512 000
Avsatt til Den Internasjonale Ibsenprisen i 2014		-2 696 759	-2 696 759
Total	175 433 000	1 001 241	176 434 241

NOTE 4 – LØNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER TIL DAGLIG LEDER OG STYRET MED MER.

Vedrørende fordeling av lønnskostnadene vises det til regnskapet.

Gjennomsnittlig antall årsverk **239**

Godtgjørelser	Daglig leder	Styret
Lønn, honorar	1 168 718	444 425
Annen godtgjørelse	10 144	

Daglig leder er ansatt på åremål og har en avtale om etterlønn/ventelønn på 2 måneder for hvert år hun arbeider som teatersjef, maks 24 mnd. Kr 1,539 mill. er avsatt i regnskapet for å møte denne forpliktelsen. Daglig leder er omfattet av selskapets ordinære pensjonsordning. Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for ledende personale eller aksjeeiere. Bedriftsforsamlingen har ikke mottatt noen ytelser.

Revisor

Lovpålagt revisjon er kostnadsført med kr. 185 062, honorar for andre attestasjonstjenester med kr. 4 969 og honorar for andre tjenester med kr. 42 562. Alle beløp er inkludert merverdiavgift.

NOTE 5 – LEIEFORHOLD I BROBEKKVEIEN / LANGSIKTIG LÅN

I 2001 inngikk Nationaltheatret en leiekontrakt i Brobekkveien i Oslo. Bygget brukes til verksteder og prøvesal. Leieforholdet varer i 20 år fra 1.2.2001, med leiers rett til å fornye i ytterligere 10 + 10 år til markedspris. Leien er kr. 4,9 mill.

Lånet var nedbetalt i april 2013.

I 2010 opptok Nationaltheatret med Kulturdepartementets godkjenning et lån på kr 25 mill til investering i nytt snorloft på Hovedscenen. Saldo på dette lånet pr 31.12.13 er kr 15,6 mill., og har en løpetid på 10 år.

Leiekontrakt er stilt som sikkerhet for lånet.

Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	2013	2012
Gjeld til DNB	15 625 000	18 958 346
Sum	15 625 000	18 958 346

NOTE 6 – PENSJONER

Nationaltheatret har en forsikret kollektiv ytelsesbasert ordning i DNB Livsforsikring, med samme ytelser som KLP og Statens Pensjonskasse. Ordningen omfatter alle ansatte etter gjeldende regler. For øvrig har teatret uforsikrede forpliktelser knyttet til gamle avtaler med enkelte av sine pensjonister, samt privat AFP. AFP er regnskapsmessig behandlet som innskuddsordning. Pensjonsforpliktelser er behandlet iht god regnskapskikk.

Pensjonsforpliktelsene er aktuarmessig beregnet ut fra følgende parametre:

* Diskonteringsrente	4,10 %
* Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,40 %
* Forventet lønnsøkning	3,75 %
* Forventet utvikling av grunnbeløpet i Folketrygden (G) og forventet økning av løpende pensjoner er vurdert til	3,50 %
* Arbeidsgiveravgift er inkludert i forpliktelsene.	

Teatret har lagt til grunn regnskapsstiftelsens anbefalte parametre fra august 2013.

Sammensetning av pensjonsforpliktelsene

	2013	2012
Forsikret ordning i DNB Livsforsikring, overfinansiert	-1 279 314	-368 924
Direkte forpliktelser finansiert over drift	1 372 801	1 611 694

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser

	Forsikret ord.	Uforsikret forplikt.
Brutto forpliktelse 1.1.13	173 593 236	1 611 494
Årets opptjening	11 244 244	-106 086
Rentekostnad	7 240 161	
Akturielt tap	31 218 403	
Pensjonsutbetalinger	-2 416 915	-177 909
Sum brutto forpliktelser	220 879 129	1 327 499

Brutto pensjonsmidler	168 296 496	
Netto pensjonsforpliktelser	52 582 632	1 327 499
Arbeidsgiveravgift	7 414 151	45 302
Ikke resultatført estimatavvik	-53 703 854	
Arbeidsgiveravgift på estimatavvik	-7 572 243	
Balanseført forpliktelse/ - overfinansiering	-1 279 314	1 372 801

Sammensetning av årets pensjonskostnad	Forsikret ord.	Privat AFP	Uforsikret forplikt.
Årets pensjonsopptjening	11 244 244		177 909
+ rentekostnad	7 240 161		
- avkastning på pensjonsmidler	-6 495 475		
Administrasjonskostnader	660 047		
Netto pensjonskostnad	12 648 977	1 416 335	177 909
Arbeidsgiveravgift	1 783 506	199 703	-4 991
Resultatført aktuelt tap/gevinst	631 128		
Resultatført aktuelt oppgjør			
Refundert premie			
Aktuarberegnet pensjonskostnad	15 063 610		172 918
Medlemsinnkudd /arbeidstakerdel (2 %)	-2 083 410		
Arbeidsgiveravgift	-2 265 596	-199 703	
Pensjonskostnad eks arbeidsgiveravgift resultatført	10 714 604	1 416 335	172 918

Spesifikasjon av pensjoner og diverse sosiale utgifter

Årets pensjonskostnad	12 303 857
Gruppeliv-, ulykke- og yrkesskadeforsikring	399 924
Bedriftslegeordning, legehjelp og fysioterapeut	317 209
Andre sosiale kostnader	205 903
Totalt pensjoner og diverse sosiale kostnader	13 226 893

Foto: Gisle Bjørneby

NOTE 7 – ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Periodisk vedlikehold avsatt pr. 1.1.2013	3 293 248
Avsatt til periodisk vedlikehold i 2013	500 000
Benyttet i 2013 til periodisk vedlikehold	-500 000
Periodisk vedlikehold avsatt pr. 31.12.2013	3 293 248
Andre påløpte kostnader	3 644 587
Sum annen kortsiktig gjeld	6 937 835

NOTE 8 – BYGNINGER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

	Bygninger	Innredninger i leide bygg	Teknisk, kontor og innredning	Sum
Kostpris 1.1.2013	13 521 663	39 698 718	117 249 625	170 470 006
Oppskrivning av bygg foretatt i 1998	10 000 000			10 000 000
Tilgang i året	1 989 822		3 569 537	5 559 359
Sum	25 511 485	39 698 718	120 819 162	186 029 365
Akkumulerte avskrivninger	7 952 437	23 821 090	93 895 597	125 669 124
Bokført verdi pr. 31.12.2013	17 559 048	15 877 628	26 923 566	60 360 241
Årets ordinære avskrivninger	1 626 268	2 021 419	5 935 859	9 583 547
Avskrivningssats	2 %	Leietid	10 – 30 %	

NOTE 9 – AKTIVERTE OPPSETNINGSKOSTNADER

Aktiverte oppsetningskostnader gjelder produksjonskostnader påløpt i 2013 for oppsetninger i 2014 eller senere. Det er direkte henførbare produksjonskostnader for produksjoner i 2014 eller senere som aktiveres.

Oppsetning:	2014	2013
Jo fortære jeg går, jo mindre er jeg	881 097	
Demoner 2014	760 691	
Verdiløse menn	589 104	
Visning	438 461	
Sonetter	423 631	
Peer Gynt	373 354	
En får være som en er	234 794	
Andre fremtidige produksjoner	1 460 973	
Totalt aktiverte oppsetningskostnader	5 162 105	5 784 287

NOTE 10 – SAMARBEIDSAVTALER / SPONSORMIDLER OG ANDRE TILSKUDD

Sponsoravtale med DNB er inngått for perioden 1.1.2013 til 31.12.2014.
Sponsoravtale med OBOS er inngått for perioden 20.10.2013 til 31.12.2016

	DNB	OBOS	Sum
Mottatt ihht kontrakt	1 000 000		1 000 000
Prosjektmidler	250 000		250 000
Avsatte sponsormidler			
Billetter til sponsor	-145 970		
Inntektsførte sponsormidler	1 250 000		1 104 030

NOTE 11 – AKSJEKAPITAL

Den Norske Stat ved Det Kongelige Kulturdepartement eier 100 % av aksjene.
195 aksjer pålydende kr. 1 000, totalt kr. 195 000. Alle aksjer er i samme klasse.

NOTE 12 – EGENKAPITAL

	Aksjekapital	Overkursfond	Annen EK	Sum
Egenkapital 1.1.2013	195 000	10 000 000	16 873 439	27 068 439
Årets endring i egenkapital				
Årsresultat			464 493	464 493
Egenkapital 31.12.2013	195 000	10 000 000	17 337 932	27 532 932

Bundne midler

I forbindelse med saldering av statsbudsjettet (St.prp. nr. 32, 2001/-02) er det bevilget kr. 4,6 mill. i tilskudd til egenkapital til teatret. Midlene ytes ved plassering i et «Kontolån til Staten» som er avdragsfritt, men rentebærende. Kontolånet føres opp som en langsiktig fordring på Staten, og med en tilsvarende økning av innskutt egenkapital under posten «Annen egenkapital».

NOTE 13 – FORSKUDDSBETALTE INNTEKTER

Pr 31.12.2013 er det overført kr. 3 177 084 til Den Internasjonale Ibsenprisen 2014, kr. 215 000 fra Skandinavisk Teaterpris og kr. 100 000 som er gave fra Nationaltheatrets venner til kunstsamling.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2013	2012
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalinger fra salg av billetter	42 673 439	40 436 984
Innbetaling andre inntekter	8 019 183	7 540 121
Innbetalinger ved offentlige tilskudd	176 434 241	174 200 064
Utbetalinger for materialkostnader og andre driftskostnader	-59 168 042	-63 773 446
Utbetalinger til ansatte, pensjon, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv.	-157 232 400	-154 399 877
Periodisering av produksjonskostnader (material-, lønnskostnader)	622 182	-2 068 833
Innbetalinger av renter	1 040 591	1 443 048
Utbetalinger av renter og andre finanskostnader	-1 335 914	-1 504 379
Innbetaling av aksjekapital		
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	11 053 281	1 873 682
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-5 559 359	-5 175 917
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5 559 359	-5 175 917
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling av aksjekapital		
Investering i finansielle anleggsmidler		
Endring offentlig gjeld	55 836	1 799 710
Netto betaling langsiktig gjeld (- ned + opptak)	-3 314 439	-5 620 368
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-3 258 603	-3 820 658
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	1 324 929	-7 494 346
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	16 883 589	24 377 936
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	18 208 519	16 883 590

SALGSSTATISTIKK PR. 31. DESEMBER 2013

HOVEDSCENEN

	Antall forestillinger	Antall publikummere	Gj.snitt pr. forestilling	Besøks- %	Bill.innt. i 1000 kr.
Diktator mot dikter	23	9 319	405	55 %	2 115
Folk og røvere i Kardemomme by	18	12 208	678	91 %	2 969
Onkel Vanja	46	26 101	567	77 %	7 417
deLillos – livet er en liten dings	34	17 066	502	68 %	4 690
Årets skolerevy	2	1 211	606	82 %	127
17 mai matine	1	744	744	100 %	114
Kondolerer	9	6 419	713	97 %	790
Forvandlingen	14	8 058	576	78 %	1 687
Ronja Røverdatter	56	30 675	548	74 %	7 012
Styrtet engel	21	8 760	417	67 %	1 826
Blomster og blod	2	839	420	85 %	193
Delusion of the fury	1	535	535	96 %	54
FN-Dagen (Ronja)	1	708	708	96 %	
Young @ Heart	5	1 638	328	46 %	279
Hedda Gabler	11	6 799	618	84 %	1 511
Sokrates forsvarstale	1	103	103	21 %	15
Dugnad for Filipinene	1	759	759	100 %	
SUM HOVEDSCENEN	246	131 942	536	74 %	30 799

AMFISCENEN

Babettes gjestebud	24	3 856	161	80 %	929
Det flygende barnet	19	1 907	100	51 %	260
Kondolerer	45	8 663	193	96 %	1 145
Sokrates forsvarstale	30	5 580	186	81 %	1 426
Kill them all	21	2 077	99	50 %	306
Bedrag	3	586	195	89 %	119
Den andre mannen i meg	15	2 413	161	81 %	381
Miranda	2	351	176	89 %	31
Lulu	18	2 791	155	78 %	469
Freuds siste møte	28	5 176	185	93 %	1 443
Kong Lear	25	4 843	194	99 %	1 154
SUM AMFISCENEN	230	38 243	166	81 %	7 662

TORSHOV

En kropp	2	132	66	37 %	12
Holocaustmusikalen	35	4 458	127	71 %	850
Osv	16	1 067	67	61 %	142
SUM TORSHOV	53	5 657	107	67 %	1 003

MALERSALEN

Baby	29	1 594	55	89 %	175
National spesial: Uprøvd	10	432	43	73 %	17
Lucias Chapters of	2	109	55	89 %	6
Heracles	7	343	49	80 %	8
Point of you	3	130	43	71 %	9
SUM MALERSALEN	51	2 608	51	83 %	215

ANDRE SCENER

	Antall forestillinger	Antall publikummere	Gj.snitt pr. forestilling	Besøks- %	Bill.innt. i 1000 kr.
Omsorg	13	965	74	94 %	107
Terror-konferanse	1	32	32	53 %	1
Utvalgt; Kirsten Flagstad	1	74		93 %	7
Shakespeare-matiné	2	197	99	99 %	10
National spesial: I møte med	2	84	42	42 %	2
National spesial: Foaje	1	36	36	36 %	
National Spesial; Intro	37	3 490			
Oslo bokfestival; "Osv."	1	40	40	40 %	
Ronja-quiz	1	108	108	36 %	
Egner-quiz	1	278			
Omvisninger	12	214			12
På scenekanten	13	4 062			
VIP-arrangement	20	2 400			
Utstillinger	5				
SUM ANDRE SCENER	110	11 980	70		140

LUKKEDE FORESTILLINGER

Hovedscenen	16	4 406			195
Amfi	17	2 057			96
Torshov	6	754			20
Malersalen	3	151			5
Bakscenen	4	239			5
SUM LUKKEDE	46	7 607			321

TOTALT EGNE SCENER	736	198 037			40 140
---------------------------	------------	----------------	--	--	---------------

TURNE OG GJESTESPILL

Hedda Gabler, Washington	2	1 243			
Peer Gynt, Vilnius	2	440			
Abigails party, Frankrike	7	1 268			
Babettes gjestebud, Norge	18	2 098			
Kondolerer, Norge	6	2 456			
Point of you, Jerusalem	4	400			
Kunst, Norge	17	2 766			
Julekonsert for OBOS	1	1 000			
Norsk dramakanon	1	100			
Stemmerettsjubileet	1	65			
SUM turneer og gj.spill	59	11 836			

TOTAL INKL. TURNE/GJESTESPILL	795	209 873			
--------------------------------------	------------	----------------	--	--	--

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Nationaltheatret AS for 2013, som viser et overskudd på kr. 464.493. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap og kontantstrømpstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret, teatersjef og selskapets direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Nationaltheatret AS per 31. desember 2013 og av resultatet og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Nationaltheatret AS som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stabekk, 24. februar 2014

NITSCHE AS

Hans Hagen jr.

Statsautorisert revisor

TILLITSVALGTE

PR. 31.12.13:

Norsk Skuespillerforbund:

Bernhard Arnø
Mattis Herman Nyquist
Kjersti Botn Sandal

NTL, avd. 114-03:

Kari Nordberg Svendsby

Musikernes Fellesorganisasjon:

Vibeke Brathagen
Christina Johannessen

Film- og teaterteknisk Forening:

Leder: Einar Bache Nilsen
Nestleder: Marianne Hellum
Kasserer: Hege Ramstad
Sekretær: Ruth Haraldsdottir Nordvik
Styrerepresentant: Even Alfheim
Styrerepresentant: Ulf Bjørklid

NATIONALTHEATRETS BEDRIFTSFORSAMLING

PR. 31.12.13:

FRA STATEN:

Medlemmer:

Siri Bergland, **leder**
Frøydis Langmark, **nestleder**
Ingeborg Webster
Halvdan Skard
Svenning Torp
Christian Fredrik Horst
Marit Spurkland
Jamshed Masroor

Vararepresentanter:

1. vara: Harald Bache-Wiig
2. vara: Dagny Anker Gevelt

FRA PERSONALET:

Kunstnerisk sektor:

Liv Bernhoft Osa

1. vara: Kristian Lykkeslet Strømskag

Kim Haugen

2. vara: Henrik Mestad

Øvrig personale:

Ulf Bjørklid
Vigdis Gundersen

1. vara: Bjarne Svendsen
2. vara: Bjørn Wiggo Storbråthen

★
IT IS WITHIN US,
 WITHIN YOU AND ME, THAT
THEATRE
 IS CREATED. AGAIN AND AGAIN.
EVERY NIGHT. ★

11. januar 2014 Margreth Olin debuterer som teaterregissør med *Jo fortære jeg går, jo mindre er jeg*. Stykket handler om sårhet, ensomhet og kjærlighet, men også om styrke og storhet.

8. februar 2014 Geir Gulliksen har skrevet et brennaktuelt drama om kjærlighet, politikk og terrorisme. Og om det som ulmer under overflaten i Norge i 2014. *Demoner 2014* handler om oss. Og om det Norge vi lever i.

1. mars 2014 SPKRBOX-hiphop-teaterfestival. For første gang kan du oppleve graffiti, DJ, battle, freestyle-dans og poesislam på Nationaltheatret.

3. mars 2014 *Nasjonalismens apostler*. Tre land, tre teatre, tre dramatikere, én urpremiere. Nasjonalisme i Danmark, Sverige og Norge blir livesendt teater på Nationaltheatret. Forestillingen er et samarbeid mellom Dramaten i Stockholm, CaféTeatret i København og Nationaltheatret.

4. APRIL 2014 Den nye Torshovgruppen starter med Musikklab., et kunstnerisk forskningsprosjekt på musikkteater.

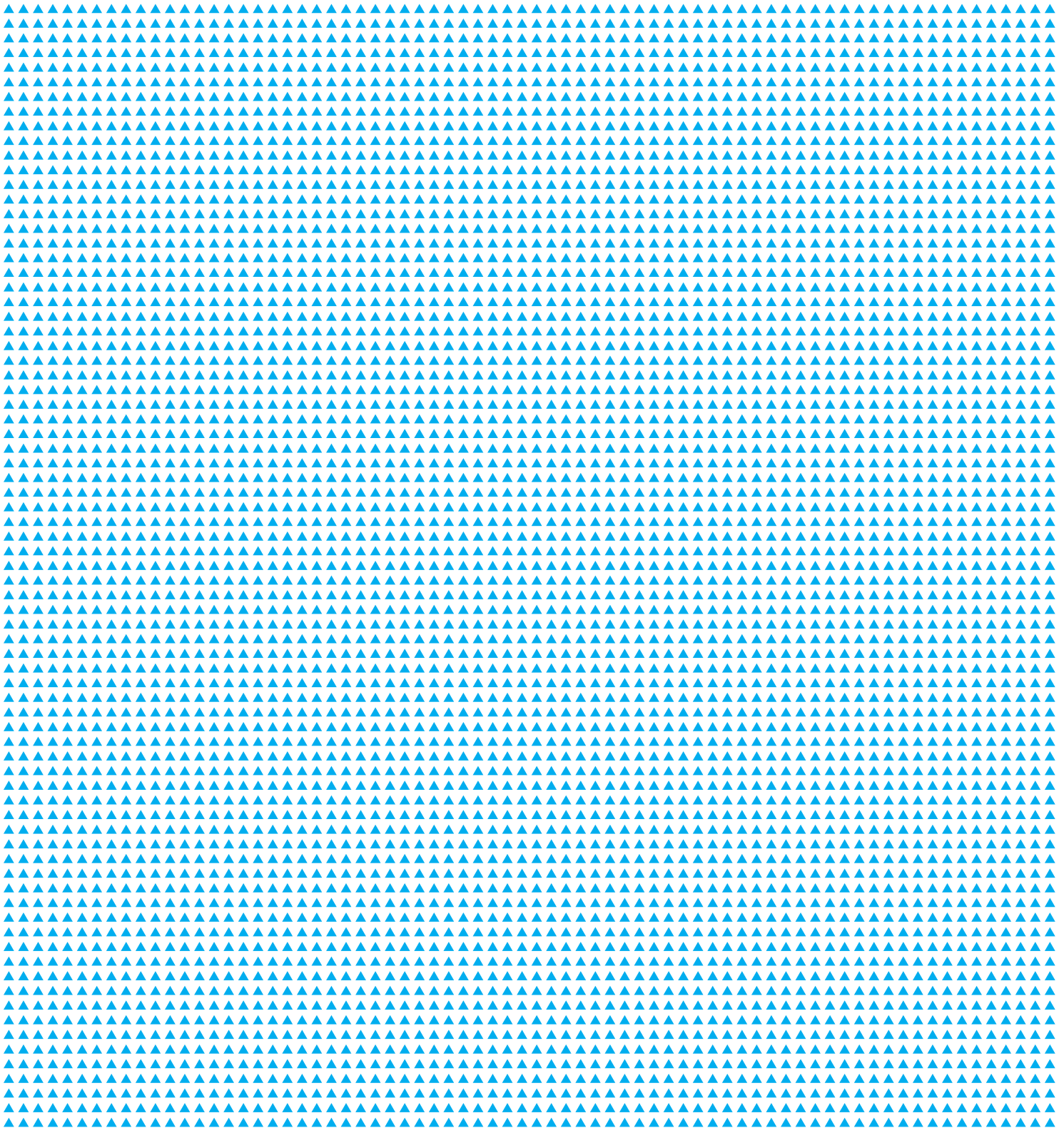
9. august 2014 Regissør Alexander Mørk-Eidem vil ta tilbake Ibsens kritiske *Peer Gynt*. Derfor plasserer han Peer hos Skavlan. Her får vi røverhistorien til Norges største egoist. Stykket er en del av Ibsenfestivalen 2014

11. juni 2014 Sverre Anker Ousdal spiller sin foreløpige siste forestilling som Kong Lear, og som fast ansatt ved Nationaltheatret.

2014

Utgitt av Nationalteatret. **Ansvarlig utgiver:** Hanne Tømta. **Redaktør:** Ida Margreta Halvorsen. **Layout:** Sigurd Østensen
Foto: Erik Aavatsmark, Gisle Bjørneby, Leif Gabrielsen, Marte Garmann, L-P Lorentz, Simone Tøstie, Nationalteatrets
bildearkiv, Oslo Museums bildearkiv, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Oslo Byarkiv. **Trykk:** Grøset Trykk AS.
Opplag: 1000. **Adresse:** Johanne Dybwads plass 1, Postboks 1225 Vika, 0110 Oslo.

